

Слово Кобзаря

щоквартально

ISSN 2939-2527

30 червня 2025 року, номер 14

Slovo Kobzara | tromjesečnik UKPD Kobzar Zagreb

**УКРАЇНА - У ФОКУСІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ
БЕЗПЕКИ / с.11**

**МЕМОРАНДУМ ПРО СПІВПРАЦЮ
В ГАЛУЗІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВІЗИТІВ
УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ ДО ХОРВАТІЇ
ТА ЇХНЬОГО НАВЧАННЯ ЩОДО
НЕБЕЗПЕКИ МІН / с.14**

**НАУКОВО-ОСВІТНЯ ЕКСПЕДИЦІЯ
«УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА В
ХОРВАТІЇ: МОВА, ОСВІТА, РЕЛІГІЯ»
ВРОЦЛАВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ З
ПОЛЬЩІ / с.15**

**У КИЄВІ ВРУЧИЛИ ВІДЗНАКИ СИМОНА
ПЕТЛЮРИ-2025 / с.20**

**ОГЛЯД Д-Р ФІЛІПА ШКІЛЯНА ПРО
КНИГУ «УКРАЇНСЬКІ БІОГРАФІЇ»
АВТОРА СЕРГІЯ БУРДИ / с.21**

**ДРУГИЙ МІЖНАРОДНИЙ КОНКУРС
ПОЕЗІЇ, ПРОЗИ ТА ПУБЛІЦИСТИКИ / с.27**

ВСТУПНЕ СЛОВО РЕДАКТОРА / с.2

ЗАСІДАННЯ У РАМКАХ МІЖНАРОДНОГО САМІТУ БУЧА / с.5

ГОЛОВА ПАРЛАМЕНТУ ХОРВАТІЇ ГОРДАН ЯНДРОКОВИЧ ВИСТУПИВ... / с.6

У ЗАГРЕБІ ЗАВЕРШИВСЯ МІЖНАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ... / с.7

ВЛАДИКА МІЛАН СТІПІЧ ПРОВІДИВ СВЯТКУВАННЯ ВЕЛИКОДНЯ... / с.7

ГЛАВА УГКЦ БЛАЖЕННИШИЙ СВЯТОСЛАВ ВИСЛОВИВ СПІВЧУТТ... / с.8

ОБРАНО НОВОГО ПАПУ ЛЕВА XIV / с.9

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ «1700 РОКІВ ПІСЛЯ НІКЕЙСЬКОГО СОБОРУ»
ВІДБУЛАСЯ У ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКІЙ СЕМІНАРІЇ / с.10

УРОЧИСТО СВЯТКУВАЛИ ДЕНЬ СВ. КИРИЛА ТА МЕТОДІЯ... / с.11

УКРАЇНА — У ФОКУСІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ БЕЗПЕКИ / с.11

В НАЦІОНАЛЬНІЙ ТА УНІВЕРСИТЕТСЬКІЙ БІБЛІОТЕЦІ ЗАГРЕБА ВІДБУЛОСЯ
УРОЧИСТЕ ВІДКРИТТЯ ІСТОРИЧНОГО ФЕСТИВАЛЮ KIOFEST / с.14МЕМОРАНДУМ ПРО СПІВПРАЦЮ В ГАЛУЗІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВІЗИТІВ УКРАЇНСЬКИХ
ДІТЕЙ ДО ХОРВАТІЇ ТА ЇХНЬОГО НАВЧАННЯ ЩОДО НЕБЕЗПЕКИ МІН / с.14ЗАСІДАННЯ РАДИ МІНІСТРІВ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ
У БРЮССЕЛІ / с.15

НАУКОВО-ОСВІТНЯ ЕКСПЕДИЦІЯ «УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА В ХОРВАТІЇ... / с.15

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ... / с.16

ПРЕЗЕНТАЦІЯ КНИГИ БІСЕРКИ ГОЛЕШ ГЛАСНОВИЧ «ЧАР БІДНОСТІ» / с.17

НАЗВАЛИ ЦЬОГОРІЧНИХ ЛАУРЕАТІВ ВІДЗНАКИ СИМОНА ПЕТЛЮРИ / с.18

У КИЄВІ ВРУЧИЛИ ВІДЗНАКИ СИМОНА ПЕТЛЮРИ-2025 / с.20

ОГЛЯД ТА ПЕРЕДМОВА Д-Р ФІЛІПА ШКЛЯНА ПРО КНИГУ... / с.21

МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ БЕЗНЕВИННИХ ДІТЕЙ – ЖЕРТВ АГРЕСІЇ / с.22

ЗВІТНИ ЗБОРИ ХОРВАТСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ДРУЖБИ / с.24

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЗБІРКИ ВІРШІВ «УКРАЇНА» ІВІЦІ ЮРЄВИЧА / с.25

В ОДЕСІ ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕНСЬКИЙ ТА УЧАСНИКИ САМІТУ... / с.26

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР АНДРІЙ ПЛЕНКОВИЧ ВЗЯВ УЧАСТЬ... / с.26

ДРУГИЙ МІЖНАРОДНИЙ КОНКУРС ПОЕЗІЇ, ПРОЗИ ТА ПУБЛІЦИСТИКИ / с.27

В РІЄЦІ, ВІДБУВСЯ КОНКУРС З СОЛНОГО СПІВУ ТА МУЗИКИ / с.27

20 ЧЕРВНЯ – ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ БІЖЕНЦІВ / с.28

НОВІ ГОРИЗОНТИ ДЛЯ ХОРВАТИСТИКИ / с.29

НА ПРИЙОМІ У ПОСОЛЬСТВІ УКРАЇНИ РХ У ЗАГРЕБІ / с.29

КОНФЕРЕНЦІЯ В МЕЖАХ КРУГЛОГО СТОЛУ... / с.30

МІЛАН СТІПІЧ, КРИЖЕВЕЦЬКИЙ ВЛАДИКА, ВИСВЯТИВ... / с.31

ПАПА ЛЕВ XIV З ПРОМОВОЮ ДО УКРАЇНСЬКИХ ГРЕКО-КАТОЛИКІВ: ВАША ВІРА
ПРОХОДИТЬ ВАЖКЕ ВИПРОБУВАННЯ / с.31

АНТОНІО ТОНІ ГЕРЦЕГ, ХОРВАТСЬКО-ФРАНЦУЗЬКИЙ ОФІЦЕР, ЗАГИБ... / с.32

ГОЛОВНА СТОРІНКА: ЛЮДИ ХОВАЮТЬСЯ ВСЕРЕДИНИ
СТАНЦІЇ МЕТРО, КИЇВ, 29 ЧЕРВНЯ 2025 РОКУ (REUTERS)

ISSN 2939-2527

SLOVO KOBZARA

Nakladnik: UKPD «KOBZAR» ZAGREB

Za nakladnika: Slavko Burda

UREDNIŠTVO

Slavko Burda, glavni urednik • Jelisaveta Batinić, lektor za ukrajinski jezik •
Sergej Burda, priprema za tisak • Etna Nikić, dopisnik • Kristijan Dobroslav Zuzija,
dopisnik

ZAGREB, 2025.

Časopis «Slovo Kobzara» se izdaje uz financijsku podršku Savjeta za nacionalne
manjine Republike Hrvatske.

СЛОВО КОБЗАРЯ

Видавець: УКПТ «КОБЗАР» ЗАГРЕБ

Для видавця: Славко Бурда

РЕДАКЦІЯ

Славко Бурда, головний редактор • Єлисавета Батинич, лектор української
мови • Сергій Бурда, додрукарська підготовка • Етна Нікіч, кореспондент •
Крістіян Доброслав Зюзія, кореспондент

ЗАГРЕБ, 2025

Журнал «Слово Кобзара» видається за фінансової підтримки Ради
національних меншин Республіки Хорватія.

IMPRESSUM

Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo «Kobzar» Zagreb • Ustrinska ulica 13., 10000
Zagreb, Republika Hrvatska • slavkoburda.hr@gmail.com • zagreb.kobzar@gmail.com

ВСТУПНЕ СЛОВО РЕДАКТОРА

Шановні читачі, перед Вами новий випуск журналу «Слово Кобзаря». Наприкінці першої половини 2025-го року, найбільше що нас непокоїть, коли ми пишемо це безпосередньо перед виходом журналу у світ, - це щоденні бомбардування Києва та інших міст в Україні, де гинуть мирні жителі, а серед жертв є молодь та багато дітей. Хоча протягом цього періоду були спроби та переговори щодо миру та завершення війни, вони не були досягнуті, і незрозуміло, коли війна закінчиться. Як ми вже писали, з приходом Президента Дональда Трампа на посаду Президента Сполучених Штатів було зроблено різні спроби та пропозиції, які тривають й досі, і щодня з цих дебатів дізнаємося щось нове. На політичній сцені спостерігається активна діяльність Президента України Володимира Зеленського з лідерами багатьох країн, з якими обговорюється мир та шукаються безпекові рішення та гарантії для України, щоб після встановлення миру не повторилася агресія. Україна також інтенсивно працює над реформами на шляху до Європейського Союзу та не відмовляється від членства в НАТО, оскільки її безпека досягається цим членством, і вона виступатиме за членство, доки не будуть знайдені шляхи для кращих гарантій та кращих рішень у сфері безпеки. Україна також виступає за мир, але за справедливий і тривалий мир та звільнення окупованої території, виведення збройних сил агресора Російської Федерації та встановлення її державного кордону з 1991-го року. Наступний період має показати результати. Усі ці події, події та діяльність зацікавлених сторін змінюються день у день та створюють нові ситуації, і світ вже не такий, як був, настають нові часи з новими рішеннями, які все ще шукають.

З огляду на те, що Україна веде оборонну війну, вся діяльність присвячена обороні України від російського агресора, який не вибирає засобів і постійно бомбардує та ракетує наші міста та всю інфраструктуру, внаслідок чого гине багато мирних жителів, зокрема люди похилого віку, жінки та діти.

Коли ми говоримо про все це, нам потрібно думати про людей, які були тимчасово переміщені з України по всій Європі та світу, нам потрібно думати про їхній психологічний стан та одужання від отриманих ран, втрату близьких, втрату всього, що вони мали, або вони щось заощадили та тимчасово оселилися десь, рятуючи своє голе життя. Настане час рішення - повернутися до України, і деякі залишаться, бо їм стало краще в цих тимчасово заселених місцях багатьох країн, або вони не повернуться, бо їм нікуди буде повертатися, коли для них у війні все було зруйновано, і вони залишилися без роботи та без дому чи квартири. У Хорватії близько тридцяти тисяч таких людей, серед них велика кількість жінок та дітей.

У цій другій частині першої половини 2025-го року ми святкували найбільше християнське свято – Великдень, та

ЧЛЕНИ ТА ДРУЗІ УКПТ «КОБЗАР» ЗАГРЕБ ПЕРЕД ПАМ'ЯТНИКОМ ТАРАСУ ШЕВЧЕНКУ В ЗАГРЕБІ, КВІТЕНЬ 2025 РОКУ.

багато інших великих церковних свят, таких як День Кирила і Методія, П'ятидесятниця чи Зелені свята. Після смерті Папи Франциска ми отримали нового Папу, Святого Отця Лева XIV. Папу Римського. У нашій церкві Святих Кирила і Методія та в усіх греко-католицьких парафіях Крижевецької єпархії по всій Хорватії відбулося багато заходів. Ми підкреслюємо велику відданість нашого єпископа Мілана Стіпіча, а також велику кількість наших священиків, які постійно перебувають з людьми та допомагають усім віруючим у їхніх духовних та релігійних потребах. Щонеділі в церкві Святих Кирила і Методія у Верхньому місті Загреба проводиться літургія українською мовою, яку проводить священик Мирослав Барнечко, який прибув з України зі спеціальною місією до Хорватії та Загреба, щоб задовольнити потреби зростаючої кількості вірян. Подібні завдання мають священики Андрій Сав'як у Рієці та Іван Скалівський, єпархіальний вікарій з питань душпастирської опіки над переміщеними українцями у Словенії, Любляна.

Збір гуманітарної допомоги триває, а спільна робота Карітас Крижевацької єпархії, яку очолює адміністратор і священик Ненад Крайчич, та асоціація «Добро добрим» на чолі з Президентом асоціації Сенадом Палічем регулярно надсилає різноманітну гуманітарну допомогу до України.

Тут слід згадати діяльність Уряду Республіки Хорватія та Прем'єр-міністра Андрея Пленковича, який бере участь у численних форумах та конференціях і постійно контактує з представниками України та українськими делегаціями на багатьох самітах, конференціях та зустрічах.

Коли ми говоримо про діяльність УКПТ «Кобзар» Загреб та інших організацій і установ національних меншин у цьому другому кварталі, то було прийнято рішення Ради у справах національних меншин про виділення коштів на програми культурної автономії всіх об'єднань та установ національних меншин, зокрема й української національної меншини.

У глобальному масштабі українська національна меншина в Хорватії отримала на 47 380,00 євро більше фінансування за 2025 рік, ніж у 2024 році, а ця фінансова підтримка з Державного бюджету за цей рік становить 418 720,00 євро.

У 2025-му році кошти на видання журналу «Вісник»

було збільшено з 40 080,00 євро до 50 000,00 євро.

Центральний захід українців Хорватії, який цього року відбувся у Вуковарі, мав фінансову підтримку у розмірі 20 000,00 євро, а минулого року на цей захід було виділено 17 920,00 євро.

Щодо фінансової підтримки програм культурних товариств, сприятливою вона виявилася і для Української громади міста Загреб, яка минулого року мала доступ до 35 500,00 євро, а цього року вона збільшилася на 27 000,00 євро і має доступ до 62 500,00 євро.

Окрім Української громади міста Загреб, УКПТ «Дніпро» з Рієки отримало збільшення коштів на свою програмну діяльність на 6 500,00 євро та цього року має у своєму розпорядженні 35 000,00 євро. КПТУ «Карпати» з Липовлян отримало збільшення на 6 000,00 євро та сума коштів на цей рік становить 31 000,00 євро. УКПТ «Тарас Шевченко» з Каніжі також отримало збільшення на 6 000,00 євро та має у своєму розпорядженні 31 000,00 євро на цей рік. УКПТ «Україна» зі Славонського Броду також отримала збільшення на 4 500,00 євро та тепер має у своєму розпорядженні 46 000,00 євро.

Інші культурні товариства залишилися на ідентичному чисельному показнику порівняно з минулим роком: УКПТ «Андрій Пеліх» з Шумеча має 24 200,00 євро, УКПТ «Леся Українка» з Осієка 28 400,00 євро, УКПТ «Іван Франко» має 21 000,00 євро, оскільки цього року це товариство було організатором Центральної маніфестації українців у Хорватії та отримало на це більше коштів, а на окремий культурний виступ коштів не отримує. Також є Культурне товариство «Цвіт» зі Спліта, яке отримало 8 500,00 євро.

Отже, для української громади Республіки Хорватія на цей рік виділено 395 600,00 євро. Два культурні товариства, які не входять до складу Української громади Республіки Хорватія, отримали лише 23 120,00 євро, з яких Товариство української культури отримало 4 120,00 євро, а УКПТ «Кобзар» – Загреб – лише 19 000,00 євро за цей рік.

Несправедливою ситуація виявилася з УКПТ «Кобзар» Загреб, бо через наклеп, підбурювання та втручання з боку вузької спеціально підготовленої тенденційно – сектантської цільової руйнівної Групи на чолі з Борисом

Гральяком та йому довірених та послухних осіб, кошти на діяльність товариства «Кобзар» , порівняно з минулим роком зменшилися на 7 400,00 євро. Минулого року вони становили 26 400,00 євро, а за цей рік УКПТ «Кобзар» отримало лише 19 000,00 євро.

Така порівняно різка і скорочена фінансова підтримка була здійснена на противагу успішній реалізації програми у 2024-му році. Нагадаємо читачам, УКПТ «Кобзар» минулого року видало 4 випуски журналу «Слово Кобзаря», а також, сьому антологію «Українці Хорватії: матеріали та документи», вдало розміщену на 430 сторінках; добре та успішно організувало традиційний міжнародний культурний захід «Дні української культури в Загребі», здобуло першу премію на Українському фестивалі в Рієці з інструментальним ансамблем «Кобзар», мало насичену та яскраву роботу з виступами Музичної секції та брало участь у численних форумах, конференціях та симпозиумах у Хорватії та за кордоном. Налагоджено активну співпрацю з численними університетами, інститутами, установами та організаціями в Україні та інших країнах, де проживає та працює українська діаспора. Однак, причина цього полягає в тому, що, як то кажуть, світло врешті-решт відкриває нам те, про що ми у темряві лише здогадувалися.

Згадана група та керівництво Товариства «Української громади міста Загреб», сліпо підсобляючи наклепам та вигаданій брехні, ревного, злісного, схильного до маніпуляцій та інтриг Бориса Гральяка, який, напевно, як на свої літа, надзвичайно багато часу проводить у роздумах, очевидно, ще й з тих бідолах, які беруть близько до серця чужі вдалі результати діяльності, сприймаючи це як особисту трагедію, а можливо і навіть як саму поразку. Який, до того ж, використовуючи свій старий „privilegium“ - попередню посаду народного депутата понад двадцяти років тому, завжди зневажав роботу УКПТ «Кобзар» та вмовляв, разом з іншими членами Української громади міста Загреба компетентних осіб в Раді національних меншин РХ зменшити фінансову підтримку Товариству «Кобзар» і виступав за скасування деяких вже створених постійних проектів: спільну роботу з науковцями та істориками України про продовження та видання серії та восьмої антології «Українці Хорватії: Матеріали та документи», вважаючи Товариство «Кобзар» своїм головним опонентом в Загребі , що зрештою не відповідає дійсності, оскільки Товариство «Кобзар» має зовсім інші програми і Цілі.

Президент УКПТ «Кобзар» – Загреб, Славко Бурда, щодо того, запитав відповідальних в Раді національних меншин РХ що сталося і що призвело до такого стану речей, було отримано обіцянку, що цю помилку виправлять і хвилюватися не варто. Загалом, цій аморальній та нечесній групі вдалося на мить похитнути та поставити під сумнів виконання програм та діяльності «УКПТ «Кобзар», запланованих на початку року.

УКПТ «Кобзар» Загреб доведеться скоригувати всі програми та спробувати вкластися в зменшені на 40% та отримані на цей 2025-й рік кошти, а як розвиватиметься ситуація, побачимо у 2026-му році.

На тлі напруженості та дискредитації роботи та діяльності з боку вже згаданої групи, УКПТ «Кобзар» – Загреб, хоча члени Товариства шоковані та розчаровані таким нелюдським жестом, успішно продовжує свою роботу. Кілька культурних заходів було організовано у Загребі біля

пам'ятника Тарасу Шевченку та в приміщенні Коледжу туризму та гостинності, просторі, який товариство «Кобзар» використовує для своєї діяльності. Нижче ми розглянемо деякі види діяльності.

28-го квітня 2025-го року ми організували спільну зустріч з Культурним товариством «Любляна – Київ» та провели спільний культурно-мистецький виступ «На честь Шевченка» перед пам'ятником Тарасу Шевченку в Загребі.

У рамках науково-освітньої експедиції «Українська діаспора в Хорватії: мова, освіта, релігія», організованої в рамках освітньої програми Erasmus, УКПТ «Кобзар» – Загреб виступив почесним покровителем та приймаючою стороною групи студентів Вроцлавського університету з Польщі, які відвідали Хорватію з 19-го по 23-тє травня 2025-го року.

УКПТ «Кобзар» – Загреб бере участь у міжнародній науковій конференції з нагоди 80-річчя Українського вільного університету в Мюнхені, де відбулася презентація доповіді Славка Бурди про видатних українців Хорватії за останні 125 років, відколи українці почали іммігрувати до Хорватії.

Вийшов друком 13-й випуск журналу «Слово Кобзаря».

УКПТ «Кобзар» - Загреб цього року вже видало книгу-монографію «Українські біографії» автора Сергія Бурди та представили її на щорічній звітній асамблеї Хорватсько-українського товариства разом зі збіркою віршів «Україна» Івіці Юр'євича що відбулася 4 червня, а також 5-го червня 2025-го року коли відбулася спеціальна презентація обох книг у приміщенні Зелено-блакитної асоціації Сесвете.

Президент та віце-президент УКПТ «Кобзар» – Загреб Славко Бурда та Орест Шургот взяли участь у 9-му Українському фестивалі пісні, музики, танцю та образотворчого мистецтва в Рієці. На другому міжнародному конкурсі українське рев'ю поезії та прози Славко Бурда став лауреатом першої премії з публіцистики, а професор і концертмейстер скрипаль Орест Шургот — володарем Гран-прі за виконання на скрипці сольної партії композитора Івана Лободи «Реквієм».

За свою працю Славко Бурда був нагороджений медаллю Симона Петлюри, яка вручається журналістам, видавцям та благодійникам за вагомий внесок у державність та оборону України, високу професійну майстерність та внесок у розвиток української журналістики та держави.

Під час візиту до Посольства України 24-го червня 2025-го року з Послом Його Високоповажністю Віктором Кириличем було домовлено та розпочато підготовку до проведення традиційного міжнародного культурного заходу «Дні української культури Загреб -2025».

Президент УКПТ «Кобзар» – Загреб Славко Бурда також брав участь у конференції в рамках круглого столу «Де б'ється українське серце», на якій обговорювалося питання важливості діяльності української діаспори у публічній дипломатії. Захід відбувся онлайн – офлайн 26-го червня 2025-го року у співпраці з Фондом Ганнса Зайделя в Україні, Науковим товариством історії дипломатії та міжнародних відносин за підтримки Федерального міністерства закордонних справ Німеччини.

Нам особливо приємно, що УКПТ «Кобзар» Загреб продовжив співпрацю з Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника - Івано-Франківськ, Національним університетом «Тарас Шевченко» в Києві, а також Київським столичним університетом імені Бориса Грінченка та Інститутом досліджень діаспори імені професора Любомира Вінара Національного університету «Острозька академія», а також з професорами та доцентами інших університетів України та інших країн Європи та світу.

Про все це та багато іншого ви можете прочитати у цьому 14-му журналі «Слово Кобзаря». (Славко Бурда)

ЗАСІДАННЯ У РАМКАХ МІЖНАРОДНОГО САМІТУ БУЧА

Учасники міжнародного саміту в Бучі 31-го березня 2025-го року ухвалили спільну заяву про необхідність розслідувати кожен військовий злочин РФ, «покарати винних і не допустити повторення трагедій».

Про це повідомив на своїй сторінці у Facebook спікер Верховної Ради Руслан Стефанчук.

31-го березня виповнюється три роки від дня визволення міста Буча на Київщині, а за кілька днів - усієї Київської області та півночі України.

Лише на території Київської області правоохоронці виявили 1590 тіл загиблих під час російської окупації. Такі дані в березні 2024-го року після уточнень протягом двох років надало Укрінформу Головне управління Національної поліції в Київській області.

31-го березня група парламентаріїв з усієї Європи прибула в Україну на знак підтримки та солідарності — і для участі в саміті в Бучі.

Президент України Володимир Зеленський під час заходу заявив, що Україна ніколи не пробачить країні-агресору РФ розв'язаної війни та скоєних російськими окупантами злочинів.

«Завершився міжнародний саміт у Бучі - зустріч, яка стала актом солідарності, принциповості та спільної відповідальності. Вдячний кожному з колег, хто прибув до міста, яке стало символом українського болю, незламності та гідності. Буча не підкорилася. Вона пережила російську агресію, втрати та знищення. І сьогодні - відроджується», - наголосив Стефанчук.

За його словами, влада України разом із делегаціями парламентів демократичних країн у рамках саміту ухвалила спільну заяву, яка містить чіткий сигнал для всього світу - агресія не може залишитися непокараною, а справедливість має перемогти.

«Це наш спільний обов'язок - розслідувати кожен воєнний злочин, покарати винних і не допустити повторення трагедій - ніде і ніколи. Дякую кожній країні, яка підтримує Україну. Ми не забудемо цієї підтримки. Буча чекає правди. І вірить у справедливість. Ми зробимо все, щоб ця віра стала реальністю», - підсумував Стефанчук.

ГОЛОВА ПАРЛАМЕНТУ ХОРВАТІЇ ГОРДАН ЯНДРОКОВИЧ ВИСТУПИВ НА ПАРЛАМЕНТСЬКОМУ САМІТІ, ОРГАНІЗОВАНОМУ ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ УКРАЇНИ З НАГОДИ ТРЕТЬОЇ РІЧНИЦІ ВИЗВОЛЕННЯ МІСТА БУЧА

Голова парламенту Хорватії у своєму виступі спочатку нагадав слова Голови Верховної Ради України Руслана Стефанчука під час його звернення до парламенту Хорватії у жовтні 2022-го року, після проведення в Хорватії Першого парламентського саміту Міжнародної Кримської платформи. Зокрема, з цієї нагоди Стефанчук сказав, що для українців і хорватів дзвони Бучі та Маріуполя б'ють так само, як дзвони Вуковара та Госпіча. Пан Яндроківич висловив співчуття родинам усіх тих, хто втратив своїх близьких у трагедії в Бучі, а також в інших місцях України протягом понад трьох років російської агресії.

Він нагадав, що цими днями світ з особливою увагою стежить за динамікою переговорів про припинення вогню в Україні. Він наголосив, що Хорватія розглядає можливе припинення вогню лише як перший крок до справедливого та стійкого миру, який буде прийнятним для України. При цьому, слідкуючи за процесом, ми спостерігаємо з одного боку конструктивну прихильність України, а з іншого – холодний і нещирий підхід Росії, яка продовжує руйнувати та зволікати. Росія прагне повісити ярлики тих, хто вважає, що мир має базуватися на повазі до міжнародного права, як прихильників продовження війни. Він додав, що, на жаль,

ми є свідками того, що є політики, які не застраховані від такого російського наративу, як в Європейському Союзі, так і за його межами. Однак це не повинно знеохочувати нас підтримувати Україну та її зусилля, спрямовані на те, щоб остаточний мир був тривалим і справедливим, тому що, підтримуючи цю країну, ми також захищаємо наші власні цінності та порядок, заснований на правилах.

Президент Яндроківич зазначив, що все ще потрібні конкретні зусилля та продовження багатовимірної підтримки України. Він нагадав, що в березні цього року уряд Хорватії надав цій країні 13-й пакет двосторонньої військової допомоги, другий такого роду з початку року. На додаток до різноманітних інших аспектів допомоги, Хорватія продовжує пропонувати свій конкретний досвід і знання, коли йдеться про судове переслідування військових злочинів, гуманітарне розмінування та догляд за ветеранами війни. У цьому контексті він запросив представників країн-учасниць саміту в Бучі взяти участь у Міжнародній конференції з питань ветеранів війни, яка відбудеться у Хорватії у жовтні цього року.

У зусиллях зі зміцнення України та її позицій важливою є спільна робота над загальним зміцненням майбутньої обороноздатності, зазначив у заключній частині свого виступу Голова хорватського парламенту. Водночас необхідно, щоб кінцевий результат переговорів відповідав міжнародному праву та суверенітету й територіальній цілісності України, оскільки будь-який інший сценарій винагородить і заохотить агресора. Це, у свою чергу, матиме серйозні та далекосяжні наслідки для глобальної безпеки та порядку, заснованого на правилах.

Хоча шлях до справедливого миру зрештою може бути довшим, ніж хотілося б, український народ продемонстрував витримку, мужність і силу з першого дня російської агресії. Тому нашим завданням і обов'язком є стояти поруч з Україною та її народом у їхній законній і героїчній боротьбі за свободу, – підсумував президент Яндроківич у своєму виступі на парламентському саміті в Бучі.

У ЗАГРЕБІ ЗАВЕРШИВСЯ МІЖНАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ ДОКУМЕНТАЛЬНОГО КІНО – ZAGREBDOK

За два десятиліття свого існування ZagrebDox став однією з найважливіших подій кінофестивалю в Хорватії, тому цьогорічний фестиваль включав найрізноманітніші приклади хорватської та міжнародної документальної продукції.

Міжнародний фестиваль документального кіно відкрився в Загребі в неділю, 30-го березня 2025-го року, і тривав до неділі, 6-го квітня 2025-го року.

За тиждень глядачі мали змогу переглянути аж 107 документальних фільмів у шістнадцяти програмах. Двадцять фільмів змагалися в Міжнародному та вісімнадцять фільмів у Регіональному конкурсі за офіційну нагороду фестивалю Велику печатку. Офіційну нагороду фестивалю «Велику печатку» у Міжнародному конкурсі здобув фільм «Містер Ніхто проти Путіна» Девіда Борнштейна та Павла «Паші» Таланкіна, а в обласному конкурсі переміг фільм «Уроки мого тата» Далії Дозет.

«Нагороджували дуже різні фільми. Що добре. Були нагороджені не лише драматичні, сумні, страшні фільми про проблеми та війни, але й ціла серія дуже різних фільмів» - пояснив Ненад Пуховскі, засновник і художній керівник ZagrebDox.

Нагороду отримав фільм Олексія Єрошенка «Школа щастя». «Фільм ефектно відобразив сувору сучасну українську реальність. Центром є школа, не лише як інституція, а й як спільнота, яка намагається подарувати тепло й оптимізм дітям у розпал війни. Спостережливий стиль, використання тиші та порожніх кадрів відкрили простір для співчуття, і лише за 21 хвилину на глядача залишилося сильне враження».

Серед іншого, на фестивалі показали 8 фільмів на українську воєнну тематику («Вторгнення» — Сергія

Лозниці, «Тиха земля горить повільно» — Ольги Журби, «Реальне» — Олега Сенцова, «Залізо» — Віталія Манського, «Татусина колискова» — Лесі Дяк, «Дорогий Тео» — Аліси Коваленко, «Школа щастя» — Олексій Єрошенко, «Хто, якщо не ми» - Ніколь Медвецька).

Малу печатку за найкращий короткометражний фільм отримав фільм «Тко волю сонце» режисера Аршії Шакіби, а почесну Велику печатку для авторів, без яких не було б документального кіно, отримав швейцарсько-канадський режисер із самобутнім стилем Пітер Меттлер. Нагороду Teep Doh, яка присуджується фільму з однойменної програми, яка найкращим чином розповідає про проблеми, які хвилюють молодь, вирішували учні 1-ї середньої школи Загреба.

Цього року у фестивалі було задіяно понад 15 тисяч глядачів. (Славко Бурда)

ВЛАДИКА МІЛАН СТІПІЧ ПРОВОДИВ СВЯТКУВАННЯ ВЕЛИКОДНЯ У КРИЖЕВЦЯХ ТА ЗАГРЕБІ

У Велику суботу, 19-го квітня 2025-го року, на початку Великодньої ночі, єпископ Мілан Стіпіч, єпископ Крижевацький, очолив Пасхальну утрєню та урочисту Пасхальну літургію у греко-католицькому конкattedральному соборі Святих Кирила і Методія в Загребі, а у Великдень, 20-го квітня, служив архієрейську божественну літургію Святого Івана Златоуста в кафедральному соборі Святої Трійці в Крижевцях та Пасхальну вечірню.

У своєму посланні до вірян єпископ Стіпіч сказав: «Свято Воскресіння Христового – найрадісніший день в історії людства». Усе людське тіло отримало спасіння від Бога, викуплення від смерті та гріха, а також можливість вічного життя. Спасіння – це дар від Бога, який ми отримали через Боголюдину Ісуса Христа через його смерть на хресті та воскресіння з мертвих. Сьогоднішнє свято називається Пасхою Господньою (Пасхою або Песахом), бо ми святкуємо перехід усього людського роду від смерті до життя. «Ісус Христос навчив нас, що Бог є нашим небесним Отцем, і що кожна людина у цьому світі є улюбленою Божою дитиною», – сказав єпископ Мілан.

«Християнство – це віра любові, надії та радості.» Бог є любов, і Він висловив Своє ставлення до нас, людей, на хресті, кажучи: «Боже, прости їм, бо не знають, що роблять». Якби Христос не воскрес із мертвих, він би залишився у списку багатьох добрих і дорогих нам людей, які несправедливо померли в певний момент історії. Однак, блага звістка про Воскресіння з мертвих нашого Спасителя Ісуса Христа змінила життя не лише апостолів, а й усього світу. Історія людського роду після Воскресіння Христового вже не та сама, і воскреслий Христос закликає нас змінити своє життя, покаятися у своїх гріхах, любити ближнього,

до милосердя та прощення. Ми є паломниками надії у цьому світі, в якому проходимо земне життя, і надія, що походить від доброї новини Ісуса, повинна бути видимою щодня в кожному з нас. Наша місія — нести надію цьому світу. «Радість також є плодом Божої близькості та Його присутності серед нас», – наголосив єпископ Мілан.

Наприкінці своєї проповіді єпископ Мілан закликав вірян жити насиченим життям віри та молитися за мир: «З Христом долаємо труднощі та хрести, які нас супроводжують». Допомогаймо бідним, хворим та самотнім. Ми дбаємо про правильне та здорове виховання наших дітей. Збережімо єдність і святість сім'ї, яка є найціннішим даром Бога кожній людині. Збережімо єдність Церкви та завжди будьмо мужніми та непохитними у нашому духовному житті та борімося за істину Євангелія. Я особливо закликаю вас молитися за мир в Україні та на Близькому Сході, де люди жакливо страждають. Помолімося, брати і сестри, також за християн у Сирії, які нещодавно зазнали жакливого переслідувань і мученицької смерті. Сестри та брати, мужньо виступімо проти зла, ненависті, несправедливості будь-якого роду, але також проти гордині, заздрості, жадібності та непомірності. Будьмо борцями за істину Євангелія Христового. «Всемогутній Бог, який переміг нашу смерть, неодмінно дасть нам сили в боротьбі за любов, правду та справедливість», – наголосив єпископ Стіпіч.

Священики та диякони служили з єпископом, а разом з хором кафедрального собору та парафіянами у співі брали участь запрошені богослови з греко-католицької семінарії Святого Духа у Львові. На завершення літургійних урочистостей владика Мілан, як завжди, благословив пасхальні страви та привітав усіх з Великоднем – Пасхою Господньою привітанням: «Христос воскрес!» Воістину воскрес!

● ГЛАВА УГКЦ БЛАЖЕННІШИЙ СВЯТОСЛАВ ВИСЛОВИВ СПІВЧУТТЯ З ПРИВОДУ ВІДХОДУ ДО ВІЧНОСТІ ПАПИ РИМСЬКОГО ФРАНЦИСКА

У листі 21-го квітня 2025-го року на адресу кардинала П'єтро Пароліна, Державного Секретаря Святого Престолу, Блаженніший Святослав, Глава і Отець УГКЦ, висловив співчуття з приводу відходу до вічності Папи Франциска.

«Серед пасхальної радості, яка голосить нам про перемогу життя над смертю, з вірою і молитвою супроводжуємо нашого дорогого Папу Франциска в його мандрівці до дому Небесного Отця», – пише у листі до Державного Секретаря Святого Престолу Глава УГКЦ.

Блаженніший Святослав пригадав особистий досвід знайомства із ним у Аргентині: «коли я молодим єпископом приїхав до Аргентини для служіння вірним нашої Церкви, Кардинал Бергольйо прийняв мене як справжній батько і друг, допомагаючи мені долати душпастирські виклики в країні, яка була його земною Батьківщиною. Він із великою вдячністю згадував українського єпископа Степана Чміля, який відкрив для нього нашу Церкву, розповідав йому про її мученицький шлях у часи переслідувань з боку комуністичного режиму».

«Від імені Синоду Єпископів УГКЦ, нашого духовенства, монашества та мирянства висловлюю співчуття з приводу відходу до вічності Його Святості Франциска. Дякую Богові за дар його життя і служіння, за його численні зусилля задля припинення війни в Україні, постійні заклики до встановлення справедливого миру та батьківську близькість до „мученицького“ українського народу», – зазначив Блаженніший Святослав.

У листі Глава УГКЦ особливо вказав на зусилля, які докладав Понтифік для повернення депортованих українських дітей і полонених із росії: «З молитовною вдячністю згадую готовність Папи допомогти в різних важких ситуаціях, особливо коли йшлося про наших полонених і депортованих дітей. Коли сильні цього світу не хотіли чути його закликів до миру, він ішов на периферії сучасного життя людини, являючи їй милосердного та люблячого Бога».

«Хай воскреслий Христос відкриє двері свого Царства для новопреставленого Слуги слуг Божих Папи Франциска, дарує йому вічний упокій, де немає ні болю, ні печалі, ні зітхання. Вічна пам'ять! Христос воскрес!», – звернувся в молитві Блаженніший Святослав. (Секретаріат Глави УГКЦ в Римі)

ОБРАНО НОВОГО ПАПУ ЛЕВА XIV

Католицька церква має нового главу: американського кардинала Роберта Френсіса Превост, який прийняв папське ім'я Лев XIV. Папа Лев XIV. Він перший Папа, народжений у Сполучених Штатах, перший з перуанським громадянством та перший Папа з Ордену Святого Августина.

Під час свого першого звернення до натовпу на площі Святого Петра він сказав: «Мир усім вам! Брати і сестри, це перше вітання Воскреслого Ісуса, який віддав своє життя за Божу отару. Я хочу, щоб це вітання миру проникло у ваші серця, досягло ваших сімей, досягло всіх людей, де б вони не були, усіх народів, усієї землі. Мир! Мир вам!»

Це мир воскреслого Христа, милосердний мир, тривалий мир, який приходить до нас від Бога, Бога, який любить нас усіх, який любить нас безумовно. Нехай у наших вухах лунає слабкий, але завжди мужній голос Папи Франциска.

Папа, який благословив Рим, благословив увесь світ. І в день Великодня. Дозвольте мені продовжити з цього благословення – Бог любить вас усіх! Бог любить нас усіх і зло не перемаже! Ми всі в руках Божих!

Без страху, об'єднані, єдині з Богом і між собою, ми рухаємося вперед. Ми є учнями Христа. Христос веде нас. Світ потребує його світла. Людство потребує його сили та його любові. Нехай він буде нашим мостом на шляху до Бога. Допоможи нам будувати мости разом через діалог, через зустріч, через єдність та спільність. Будьмо єдиним народом, завжди в мирі. Я можу сказати це завдяки Папі Франциску. Дякую йому!

Я також хочу подякувати всім кардиналам, які обрали мене наступником Петра, щоб я йшов з вами в єдиній Церкві в пошуках миру. Працюймо разом як чоловіки, як жінки, вірні Ісусу Христу, безстрашно поширюючи Євангеліє, щоб бути місіонерами.

Я син святого Августина, августинець, і для всіх я християнин, я місіонер. У цьому сенсі ми всі можемо йти до тієї батьківщини, до батьківщини, до якої нас приготував Бог. Особливе вітання Римській Церкві! Разом ми повинні намагатися бути місіонерською Церквою, Церквою, яка будує мости, яка вступає в діалог, яка завжди готова прийняти іншого, яка завжди має відкриті обійми для всіх тих, хто потребує наших обіймів, нашої любові, хто потребує нашої гостинності.

Хто такий Папа Лев XIV?

Роберт Френсіс Превост народився 14-го вересня 1955-го року в Чикаго. У молодості він був вітварним хлопчиком, а в 1977-му році вступив до Ордену Святого Августина – католицького релігійного ордену, який дотримується правил та духовності Святого Августина, з акцентом на товаристві, пастирському служінні та інтелектуальному розвитку. Він був висвячений на священика в 1982-му році. У 1985-му році він вирушив місіонером до Перу, де провів понад 20 років. Він провів десять років як пастор і професор семінарії в Трухільйо, а пізніше став єпископом Чіклайо, що на північний захід від Ліми. Завдяки багаторічному пастирському служінню та глибоким зв'язкам з місцевою громадою, він також став громадянином Перу у 2015-му році. Папа Франциск призначив його єпископом Чіклайо у 2014-му році. Він регулярно повертався до Сполучених Штатів як пріор та пастирський працівник, особливо до Чикаго, а його робота поєднувала латиноамериканський контекст з досвідом Американської Церкви. Він також відомий своєю роботою з маргіналізованими громадами, а Ватикан описує його як людину, яка «будує мости» між народами та культурами. Папа Франциск призначив його 30-го січня 2023-го року префектом Дикастерії у справах єпископів, ключового органу, який керує призначенням єпископів у всьому світі. Через кілька місяців, 30-го вересня 2023-го року, Франциск також призначив його кардиналом.

НОВИЙ ПАПА, АМЕРИКАНЕЦЬ РОБЕРТ ФРЕНСІС ПРЕВОСТ, ВЗЯВ ІМ'Я ЛЕВ XIV. ВІН МАЄ ПЕРУАНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО ТА БАГАТЕ РЕЗЮМЕ.

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ «1700 РОКІВ ПІСЛЯ НІКЕЙСЬКОГО СОБОРУ» ВІДБУЛАСЯ У ГРЕКО- КАТОЛИЦЬКІЙ СЕМІНАРІЇ

У суботу, 10-го травня 2025-го року, в урочистій залі Греко-католицької семінарії в Загребі відбулася цілоденна Міжнародна конференція «1700 років після Нікейського собору – поєднання східної та західної християнської спадщини». Конференцію організували Крижевецька єпархія, Студія східнохристиянської духовності Інституту Святого Івана Златоуста та Коледж Святого Ігнатія зі Швеції, який співпрацює з Студією східнохристиянської духовності Крижевецької єпархії.

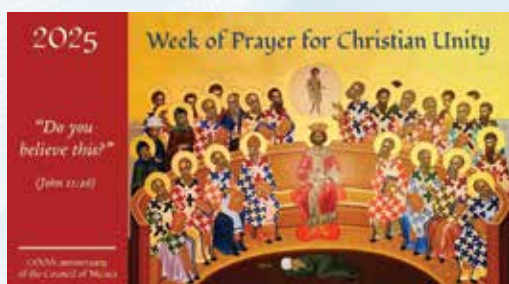
На початку конференції, яку модерував журналіст газети «Glas koncila» Маріно Ерцег, доповідачів, гостей та учасників привітав єпископ Мілан Стіпіч, Крижевський владика, сказавши, що «ця конференція була організована за наполяганням Святого Духа і присвячена Вселенському собору в Нікеї 325 року, плодом якого є ясність віри в Отця, і Сина, і Святого Духа, а також багатьом іншим богословським та церковним рішенням, які є актуальними для Церкви й донині».

Презентації проводилися вранці та вдень і супроводжувалися спільними обговореннями. Д-р філософії Івіца Мішкулін, професор Католицького університету Хорватії, виступив з доповіддю на тему «Політика, імперія та Нікейський собор», окресливши політичний та соціальний клімат, у якому імператор Костянтин скликав собор, окресливши особистість імператора Костянтина як політичного стратега, але й натхненного правителя свого

часу. Д-р Мілутін Яніч, православний священик зі Швеції та професор богословського факультету коледжу Санкт-Ігнатій у Содертеле поблизу Стокгольма. Він говорив про «Літургію поза вітарем», наголошуючи на каноничному служінні як сакраментальній єдності між християнським Сходом і Заходом. Д-р філософії о. Златко Влашек представив тему «Св. Кирило і Методій – зв'язок між західною та східною традиціями», маючи на увазі, зокрема, 40-ту річницю папської енцикліки «*Slavorum apostoli*», яка їм присвячена. Маг. Велько Бірач, професор коледжу Святого Ігнатія, розповів про єдність та розбіжності в ранньому християнстві, спираючись на вислів Ісуса «Хто не проти нас, той за нас» з Євангелія від Марка. Д-р Міхаель Х'ялм, декан коледжу Святого Ігнатія, представив тему «Соборність у зв'язку з соборністю» (*Konciliarnost u odnosu na konciliarizam*), зокрема, посилаючись на таких видатних західних та східних богословів, як Ратцінгер, Каспер, Бедряєв, Шмеман та Зізіулас. Маг. Дарко Кушевич розповів про подорож та значення участі єпископів з різних куточків Римської імперії на Нікейському соборі. Отець Михайло (Майк) Жикіч, священик Сербської православної митрополії Загребсько-Люблянської, провів лекцію на тему «Нікейський собор як матрична *conditio sine qua* поп для єдності християн у минулому та майбутньому». Д-р філософії Трпімір Ведріш представив взаємовідносини між самим римським імператором Костянтином та церковним собором, спираючись як на давні, так і на новіші історичні джерела. Преосвященний Крунослав Колар, священик Загребської архиєпархії, представив рішення, або канони, Нікейського собору.

Наприкінці єпископ Мілан Стіпіч подякував усім учасникам, особливо лекторам, та оголосив про публікацію всіх представлених лекцій у спеціальному збірнику.

Усі учасники та лектори, а також численні інші віряни взяли участь у Великій вечірній на честь святих Кирила та Методія, яку греко-католицький собор святкує у неділю, 11-го травня, де на початку служби в спеціальному місці церкви було розміщено образ «Жумберацької Діви Марії». Вечірню з ектенією служив єпископ Стіпіч разом із численними священиками та дияконами, а спів вели богослови Греко-католицької семінарії.

УРОЧИСТО СВЯТКУВАЛИ ДЕНЬ СВ. КИРИЛА ТА МЕТОДІЯ У ЗАГРЕБЬСЬКОМУ ГРЕКО- КАТОЛИЦЬКОМУ СОБОРУ

У неділю, 11-го травня 2025-го року, у греко-католицькому соборі Святих Кирила і Методія в Загребі урочисто відзначили свято титулоносців собору – святих братів Кирила і Методія, слов'янських просвітителів та співпокровителів Європи. Архієрейську божественну літургію святого Івана Златоуста, за співслужіння численних греко-католицьких та римо-католицьких священників та дияконів, а також за участі численних вірян, провів єпископ Мілан Стіпіч, владика Крижевацької єпархії.

Говорячи про святих братів Кирила та Методія, єпископ Мілан сказав: «Святий Папа Іван Павло II проголосив їх святими. Братів було зроблено співпокровителями Європи у 1980-му році на знак визнання щедрого врожаю християнської віри та культури, який вони посіяли своєю місіонерською працею. А Папа Франциск сказав: «Нехай молитви цих двох великих святих надихнуть сучасні європейські народи прагнути примирення, єдності та миру, які є дарами Святого Духа для навернення сердець та побудови культури справжнього братерства та справедливості». І це саме те, що нам потрібно в ці часи», – сказав єпископ Стіпіч. Він також згадав, як Крижевська єпархія відзначила на вчорашньому міжнародному зібранні велике 1700-річчя Нікейського церковного собору, сказавши, що саме Святий Дух, та жива вода Божого милосердя, спонукав отців церкви зустрітися та вирішити важливі богословські та дисциплінарні церковні питання, які є актуальними й сьогодні.

Під час літургії і подиякон доктор Іван Райнер, викладач Хорватського католицького університету в Загребі був

висвячений на диякона Крижевецької єпархії, який, як сказав єпископ Мілан, окрім наукової кар'єри професора та сімейних обов'язків, відгукнувся на спонукання Святого Духа присвятити себе служінню та добробуту Церкви Божої.

Хор Івана Горана Ковачича, «старше» покоління, співав на літургії під керівництвом маестро Озрена Богдановича, а також співаки соборного храму під керівництвом проф. Катерини Рончевич. Наприкінці літургії єпископ Стіпіч оголосив вірянам, що наступного тижня він очолить делегацію Крижевецької єпархії до Риму на ювілей Східних Католицьких Церков, де матиме можливість привітати на аудієнції нового Папу Лева XIV. і передати йому вітання та любов духовенства та вірних Крижевецької єпархії.

Після літургії єпископ Стіпіч освятив нещодавно відкритий сувенірний магазин у Греко-католицькій семінарії, де тепер можна буде придбати ікони, літургійні ризи, а також літургійні та релігійні предмети східної католицької традиції.

УКРАЇНА - У ФОКУСІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

Підсумковий документ Конференції голів парламентів держав-членів ЄС у Будапешті 12-го травня 2025-го року підтвердив: підтримка України залишається принциповою й послідовною.

- Суверенітет і територіальна цілісність України підтверджені як незаперечна основа стабільного майбутнього Європи. Спікери парламентів заявили про незмінну підтримку України у міжнародно визнаних кордонах.
- Європейські парламенти закликали до збереження всіх форм допомоги Україні — військової, політичної, фінансової, економічної, гуманітарної та дипломатичної. Така підтримка, за визнанням учасників, є ключем до справедливого і тривалого миру на континенті.
- російська агресія засуджена як незаконна. Підтверджено позицію, закладену ще в резолюціях Конференції спікерів у Пальмі (2024).
- Наголошено на неприпустимості будь-яких ініціатив щодо України без участі України. Це - чіткий сигнал солідарності з українським народом.
- Окремо підкреслено необхідність посилення ролі ЄС у сфері безпеки й оборони, як чинника європейської та трансатлантичної стабільності, що доповнює потенціал НАТО.

Ці формулювання не є риторикою - це основа для політичних рішень і стратегічних дій.

Україна відстояла своє право на свободу, а Європа — свій обов'язок захищати принципи, на яких вона заснована.

«Ми не боїмося смерті»: **українські жінки** беруть до рук

На початку 2021 року, за даними Міністерства оборони, у збройних силах України було близько 57 000 жінок, що становить 22,8% від загальної кількості. Цей показник значно вищий, ніж у сусідніх країн Польщі (7,5%) та Росії (4%), а також Сполучених Штатів (16%) та Німеччини (12%). Лише кілька країн, які призивають чоловіків і жінок на рівних умовах, таких як Норвегія та Швеція, мають порівнянний або вищий рівень представництва жінок у своїх збройних силах.

Автор фотографії: Єфрем Лукацький, The Associated Press

зброю проти Росії

В НАЦІОНАЛЬНІЙ ТА УНІВЕРСИТЕТСЬКІЙ БІБЛІОТЕЦІ ЗАГРЕБА ВІДБУЛОСЯ УРОЧИСТЕ ВІДКРИТТЯ ІСТОРИЧНОГО ФЕСТИВАЛЮ KLIOFEST

Дванадцятий історичний фестиваль KlioFest відбувся у Загребі з 13-го по 16-те травня 2025-го року. Більша частина програми та ярмарок історичної книги проходили в Національній та університетській бібліотеці, а частина програми також проходила в кількох інших місцях міста: Бібліотеці та читальній залі імені Богдана Огризовича, Державному архіві Хорватії, філософському факультеті, факультеті хорватських студій та Польському культурному товаристві імені Миколи Коперника.

Ця визначна подія знову зібрала велику кількість істориків, авторів, видавців, науковців, студентів та читачів, яких об'єднує інтерес до глибшого розуміння історії та її ролі в сучасному суспільстві.

Програма Кліофесту включала лекції, презентації книг, виставки, круглі столи, майстер-класи та численні інші заходи, що свідчать про багатство та різноманітність історичних підходів. Бібліотека Національного університету, яка була центральним місцем проведення більшої частини програми, з першого дня опинилася в центрі подій не лише як господар, а й як визначний учасник, чий експерти формують та збагачують зміст фестивалю.

У п'ятницю, 16-го травня, в рамках Дня історії, доктор філософії Ірена Галіч Бешкер, Іва Перініч та Кароліна Тумбас представили проєкт «Наші 1100 кроків хорватським минулим», присвячений 1100-річчю Хорватського королівства.

Того ж дня на II сцені Бібліотеки Національного університету відбулася розмова між істориками та істориками — Максимом Каменіцьким та Магдаленою Найбар-Агічич про книгу Сергія Плохія «Брама Європи: історія України».

Цього року, як і в минулому, Кліофест підтверджує, що історія жива, і спонукає нас замислитися як над тим, що було, так і над тим, що ще попереду.

У п'ятницю, 16-го травня 2025-го року, завершився дванадцятий історичний фестиваль KlioFest. Дякуємо всім учасникам та відвідувачам, а також численним студентам-волонтерам — ви всі допомогли зробити фестиваль успішним цього року. (С.Б.)

МЕМОРАНДУМ ПРО СПІВПРАЦЮ В ГАЛУЗІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВІЗИТІВ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ ДО ХОРВАТІЇ ТА ЇХ НАВЧАННЯ ЩОДО НЕБЕЗПЕКИ МІН

У рамках зустрічі Міністр Давор Божинович підписав Меморандум про співпрацю в галузі організації візитів українських дітей до Хорватії та їх навчання щодо небезпеки мін.

У вівторок, 20-го травня 2025-го року, у Міністерстві внутрішніх справ, віце-прем'єр-міністр та міністр др. Давор Божинович зустрівся з українською делегацією в рамках їхнього навчального візиту до Міністерства внутрішніх справ Республіки Хорватія. На самому початку Міністр Давор Божинович привітав українську делегацію та висловив підтримку у складний період, який переживає Україна.

Народний депутат України Олександр Дануца висловив подяку за гостинність та наголосив, що гуманітарна допомога, надана Хорватією, має виняткове значення, за що вдячні всі жителі України. Українська делегація перебуває з навчальним візитом у Міністерстві внутрішніх справ Республіки Хорватія для обговорення з хорватськими експертами прикладів успішної практики, впровадженої хорватською поліцією в рамках проєкту «Менше зброї, менше трагедій».

Підписано Меморандум про співпрацю щодо організації візитів українських дітей до Хорватії та їх навчання щодо безпеки мін.

Під час зустрічі Міністр Давор Божинович підписав Меморандум про взаєморозуміння між Міністерством внутрішніх справ Республіки Хорватія та Міністерством внутрішніх справ України щодо співпраці у сфері навчання українських дітей щодо мінної безпеки та організації візитів до Хорватії. (Письмові новини | Стратегічні документи)

● ЗАСІДАННЯ РАДИ МІНІСТРІВ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У БРЮССЕЛІ

У вівторок, 20-го травня 2025-го року, глава МЗС Андрій Сибіга особисто взяв участь у засіданні Ради міністрів закордонних справ Європейського Союзу у Брюсселі на запрошення глави дипломатії ЄС Каї Каллас.

Міністр поінформував європейських партнерів про актуальний стан мирних зусиль та дипломатичну динаміку після візиту Президента Володимира Зеленського до Туреччини, зустрічі між українською та російською делегаціями в Стамбулі та телефонними переговорами на найвищому рівні.

«У цей критичний момент Європі необхідна термінова і повна дипломатична мобілізація задля досягнення режиму тиші та беззастережного, безумовного перемир'я, що стане першим фундаментальним кроком на шляху до встановлення справедливого і всеосяжного миру для України», - наголосив міністр.

Глава МЗС підкреслив необхідність посилення тиску на Росію, доки Москва не прийме пропозицію США щодо перемир'я, яку вже схвалила Україна. Союзники детально обговорили додаткові кроки задля досягнення цієї мети.

«Європі час знову продемонструвати лідерство. Чим більше кроків для посилення тиску на Росію та підтримки України ви можете зробити зараз, тим краще», - заявив міністр.

Андрій Сибіга подякував європейським партнерам за ухвалення 17-го пакета санкцій проти Росії та закликав до додаткових санкційних заходів, зокрема обмеження ціни на російську нафту, повного обмеження використання російських енергоносіїв в Європі, повних секторальних санкцій проти всіх російських банків і центробанку РФ, суворіших вторинних санкцій.

«Гранична ціна на російську нафту має становити 30 доларів США. Зараз ми на тому етапі, коли спільними зусиллями можемо завдати руйнівного удару по економіці

Росії, примусивши її до миру», - підкреслив глава МЗС.

Глава українського дипломатичного відомства нагадав, що Україна виконала «домашнє завдання» та завершила необхідні процедури для відкриття трьох переговорних кластерів на шляху до вступу України в ЄС. Міністр наголосив, що вони мають бути відкриті якнайшвидше, щоб прискорити вступні переговори.

Під час засідання Андрій Сибіга звернувся до угорських колег із прямою пропозицією відновити двосторонні консультації для вирішення усіх проблемних питань.

Окрему увагу учасники приділили зміцненню України та наших оборонних спроможностей. Міністр наголосив, що паралельно з тиском на Росію необхідно наростити оборонну підтримку України, а також висловив глибоку вдячність європейським союзникам за їхню допомогу, окремо відзначивши оборонні ініціативи глави європейської дипломатії Каї Каллас.

Міністр закликав до надання додаткових пакетів оборонної допомоги, з особливим пріоритетом на протиповітряну оборону, артилерійські снаряди, РЕБ і дрони, та інше обладнання. Він також звернувся до країн ЄС із закликом збільшити інвестиції в оборонну промисловість України, нагадав, що український ОПК здатен виробити цього року додаткове озброєння на 15 мільярдів євро у разі наявності додаткового фінансування.

● НАУКОВО-ОСВІТНЯ ЕКСПЕДИЦІЯ «УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА В ХОРВАТІЇ: МОВА, ОСВІТА, РЕЛІГІЯ» ВРОЦЛАВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ З ПОЛЬЩІ

У рамках науково-освітньої експедиції «Українська діаспора в Хорватії: мова, освіта, релігія», організованої в рамках європейської освітньої програми ERASMUS+, група студентів Вроцлавського університету з Польщі з 19-го по 23-тє травня відвідує Хорватію. Почесним покровителем та господарем є УКПТ «Кобзар» Загреб, яке допомагає та надає інформаційну підтримку під час їхньої навчальної поїздки до Хорватії. До складу групи входять семеро студентів та доктор наук Олег Белей, професор кафедри українознавства Вроцлавського університету, голова Студентського наукового гуртка українознавства VIA UKRAINICA.

Після прибуття до Загреба, у понеділок, 19-го травня 2025-го року, студенти та професор Олег Белей були ознайомлені з роботою та діяльністю УКПТ «Кобзар» – Загреб. Після покладання квітів до пам'ятника Тарасу Шевченку на вулиці Українській у Загребі, вони відвідали перший пам'ятник – Пропам'ятний камінь, встановлений з нагоди 10-ї річниці взаємного визнання Хорватії та

України, і з цієї нагоди було посаджено каштан, привезений з Хрещатика в Києві, як знак дружби між українським та хорватським народами.

Перед спільним обідом у ресторані туристично-харчового закладу «Стара загребська школа» їх ознайомили з журналом «Слово Кобзаря» та сьомою книгою «Українці Хорватії: Матеріали та документи», виданою УКПТ «Кобзар» – Загреб. Після спільного обіду вони відвідали та оглянули Центральну бібліотеку русинів та українців Республіки Хорватія, а також переглянули виставку «Вишиванки». Наступного дня, у вівторок, 20-го травня 2025-го року, вони відвідали греко-католицьку парафію Святих Кирила і Методія у Верхньому місті Загреба. Після цього вони мали три практичні заняття та лекцію в будівлі філософського факультету в Загребі на кафедрі української мови та літератури філософського факультету Загребського університету. Середа була їхнім вихідним, а в четвер, 22-го травня 2025-го року, вони відвідали Липовляни.

У четвер, 22-го травня 2025-го року, ми вирушили із Загреба, і на залізничному вокзалі в Липовлянах на нас чекали пан Мірко Федак та пан Павло Головчук. Ми одразу вирушили до початкової школи «Йосип Козарац» - Липовляни, де провели успішну та конструктивну розмову із секретарем, вчителем та бібліотекарем. Після знайомства та екскурсії школою ми вирушили до бібліотеки, де заступниця директорки бібліотеки ознайомила нас з роботою бібліотеки. У штаб-квартирі та будівлі міста Липовляни нас прийняв мер муніципалітету пан Никола Хорват. Разом із привітаннями до старого і нового мира з обранням та новим мандатом, мер Никола Хорват ознайомив нас із діяльністю муніципалітету та роботою національних меншин, а також особливо високо оцінив діяльність української національної меншини. Після цього ми відвідали Грекокатолицьку церкву, де служить парафіяльний настоятель, о. Никола Ступ'як. Отець Никола познайомив нас із греко-католицькою церковною громадою в Липовлянах, від прибуття лемків та українців до цієї місцевості, заснування парафії та будівництва церкви до сьогодення та її сьогодинського стану. Президент товариства «Карпати» пан Мірко Федак розповів про успішну роботу та діяльність товариства від його заснування до сьогодні, а письменник Павло Головчук розповів про місцевих жителів Липовлян, згадав свої інтерв'ю, репортажі та записи про них, опубліковані в його останній книзі.

Професор доктор Олег Белей та президент УКПТ «Кобзар» Загреб п.Славко Бурда подякували пану Мірку Федаку, парафіяльному священику Ніколі Ступ'яку, панству Павлу та Гані Головчукам та іншим присутнім членам Товариства «Карпати» за гостинність та прийом.

Місцевий журналіст та фоторепортер п. Дамір Сметко був з нами весь час, фотографував і записував все на камеру. (Славко Бурда)

● МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ «УКРАЇНСЬКИЙ ВІЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ: ТРАДИЦІЇ ТА ВИЗНАЧНІ ПОСТАТІ»

У 2025-му році відзначається 80-річчя діяльності Українського Вільного Університету (УВУ) в Німеччині. З цієї нагоди 21-22-го травня відбулася Міжнародна наукова конференція «Український Вільний Університет: традиції та визначні постаті», яка стала початком урочистостей з нагоди ювілейної дати. Робота конференції проходила в гібридному форматі – як в очному, так і онлайн-режимі. Окрім УВУ, співорганізаторами цього вагомго наукового форуму виступили кафедра журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування (НУВГП м. Рівне) та Інститут дослідження української діаспори імені професора Любомира Винара Національного університету «Острозька академія» (НаУОА).

Конференція розпочалася вітальними словами ректорки УВУ, професорки Лариси Дідковської, Генерального консула України в Мюнхені Юрія Никитюка, ректора Національного університету «Острозька академія», професора Едуарда Балашова та ректора, професора НУВГП Віктора Мошинського.

Першого дня відбулося пленарне засідання, яке відкрила доповідь ректорки Лариси Дідковської: «80 років Українського Вільного Університету в Мюнхені: традиції, збереження ідентичності і глобальні виклики», в якій окреслено основні напрями роботи, завдання та виклики університету. Зокрема Лариса Дідковська зазначила: «Традиції УВУ – це не лише наукові школи, відомі викладачі та випускники. Це передусім традиція свободи думки. Вільний Університет – не лише за назвою, а й за сутністю – завжди був простором інтелектуальної незалежності...». З доповідями про університет та українців у Німеччині також виступили проф. Мирослава Антонович, проф. Мирон Черепанин, проф. Ганна Романова, д-р Роман Тютенко.

Другий день конференції пройшов у форматі роботи низки тематичних секцій: «Український Вільний Університет крізь призму XX–XXI століть. Історія», «Видатні постаті Українського Вільного Університету», «Український Вільний Університет крізь призму XX–XXI століть. Культура і мистецтво», «Закордонне українство: минуле,

UKRAINISCHE
FREIE UNIVERSITÄT

сучасне, майбутнє. Громади. Збереження ідентичності» і «Закордонне українство: минуле, сучасне, майбутнє. Мова. Культура. Наука». Упродовж двох днів конференції було заслухано низку вагомих доповідей, присвячених діяльності Українського Вільного Університету в різні історичні періоди, а також актуальним проблемам дослідження закордонного українства. Серед змістовних виступів варто відзначити – доц. Галини Клинової-Дацюк «УВУ як осередок розвитку української науки та культури в Німеччині (1945–1952 рр.)», проф. Алли Атаманенко «Співпраця Українського Історичного Товариства з УВУ (1965–1991)», проф. Ганни Карась «Вектори дослідження української музичної культури в УВУ», проф. Віолетти Дутчак «Роль УВУ в розвитку кобзарського/бандурного мистецтва» та ін. Особливу увагу приділено постатям, які сформували наукову традицію УВУ – Івану Мірчуку, Володимирі Янів, Наталії Полонській-Василенко та ін. Не менш цікаві виступи були присвячені сучасним аспектам дослідження закордонного українства та збереженню ідентичності. Пізнавальною і цікавою була доповідь Президента УКПТ «Кобзар» із Загреба Славка Бурди «Визначні постаті українців з Хорватії».

У роботі конференції взяли участь понад 70 дослідників з різних країн, зокрема України, Канади, Великої Британії, Польщі, Хорватії, Австралії та Німеччини. Таким чином, конференція стала платформою для обміну думками між істориками, філологами, культурологами, мистецтвознавцями, які прагнуть зберегти та популяризувати надбання української академічної та культурної спадщини. Науковий форум продемонстрував важливість вивчення багатогранного феномену світової української громади. З текстами доповідей можна буде ознайомитися у збірнику матеріалів конференції, який наразі готується до друку та буде доступний в електронному форматі на офіційному сайті Українського Вільного Університету та інших ресурсах. (Галина Клинова-Дацюк, кандидатка історичних наук, доцентка НУВГП)

ПРОГРАМА

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

“УКРАЇНСЬКИЙ ВІЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ:
ТРАДИЦІЇ ТА ВИЗНАЧНІ ПОСТАТІ”

ДО 80-РІЧЧЯ ДІЯЛЬНОСТІ УВУ В
НІМЕЦЧИНІ

21–22 ТРАВНЯ 2025

BARELLISTRASSE 9A,
80638 MÜNCHEN

● ПРЕЗЕНТАЦІЯ КНИГИ БІСЕРКИ ГОЛЕШ ГЛАСНОВІЧ «ЧАР БІДНОСТІ»

В міській бібліотеці «Богдан Огризович» в Загребі 28 травня 2025 року відбулася презентація книги Бісерки Голеш Гласновіч «ЧАРІВНІСТЬ ДЕФІЦИТУ». Книгу презентували автор, літературний критик і поет Давор Шалат, а також редакторка книги Івана Роджер. Добірку текстів з книги зачитала Меа Марія Пургар.

Бісерка Голеш Гласновіч – одна з найвизначніших хорватських письменниць-мандрівниць. Вона є лауреаткою низки нагород. Вона також поетеса, критикиня, есеїстка та антолог. У новій книзі була представлена її нова подорожня історія «Чарівність дефіциту», яка поєднує тексти з її подорожей. У книзі можна прочитати про подорож до Ісландії, Чехії (до Дечина на Лабі), Німеччини (від Лужиці до острова Рюген у Балтійському морі), Швеції (від Стокгольма до Вестероса), США, України, Хорватії.

Тексти поєднують історичну, художню та літературну ерудицію й різноманітні дискурси у своїй зустрічі з (не) відомими культурами та народами. Авторка пише про історію місць, якими вона подорожує та де зупиняється, про їхню зовнішню та внутрішню красу – красу прихованого,

невідомого та знайденого за межами туристичних пам'яток. Серед іншого, ми читаємо там про дорогу з Мукачєва через Львів до Івано-Франківська в Україні.

Книга має 232 сторінки та поділена на розділи з назвами листівок: північноєвропейські листівки, північноамериканські листівки, листівки Бургенланду, хорватські листівки, карпатські листівки. У «Карпатських листівках» зі сторінок 185 по 229 можна прочитати про Глібівку, Подорож до Львова та повернення зі Львова, Стилсько. У книзі також є близько двадцяти фотографій, зроблених самою авторкою. Роздуми авторки Бісерки Голеш Гласнович часто ведуть до захопливих відступів, у яких вона з ентузіазмом розглядає взаємозв'язок між хорватською та українською мовами, слов'янською міфологією та прероманськими церквами.

Бісерка Голеш Гласнович публікує вірші, подорожні нотатки, оповідання, рецензії та есе на Третій програмі Хорватського радіо, у журналах з літератури та культури та на літературних порталах. Вона є редактором кількох книг, монографій та антологій. Вона отримала десяток нагород за подорожні нотатки, оповідання та есе. Її вірші були включені до антологій та збірок, а рецензії на неї були включені до багатьох критичних добірок.

Бісерка Голеш Гласнович є членом Хорватської асоціації письменників, Хорватсько-українського товариства, Національної громади чорногорців у Хорватії, Хорватського фонду та Асоціації AMACIZ (Товариство інженерів-випускників та друзів програми навчання з хімічної технології Загребського університету). (Славко Бурда)

НАЗВАЛИ ЦЬОГОРІЧНИХ ЛАВРЕАТІВ ВІДЗНАКИ СИМОНА ПЕТЛЮРИ

З 2021-го року відзнакою щорічно нагороджують журналістів, видавців та доброчинців за вагомий внесок у державотворення і захист України. Назвали цьогорічних лавреатів Відзнаки Симона Петлюри. Рада засновників Відзнаки Симона Петлюри «Журналістика і державність» назвала імена цьогорічних п'ятих лавреатів. Про це на своїй сторінці у фейсбуці повідомив співорганізатор заходу з нагородження Відзнакою Юрій Бондар.

Лавреатами Відзнаки Симона Петлюри 2025-го року стали:

1. Бурда Славко — публіцист, редактор, громадський діяч, президент Українського культурно-просвітнього товариства «Кобзар», організатор українського життя у Хорватії.
2. Кочерга Микола — Президент Фондації Симона Петлюри у Чикаго (США).
3. Панченко Олександр — журналіст, дослідник, науковець. Автор і упорядник книг споминів і збірок статей про визначних діячів українського національно-визвольного руху, приват-доцент Українського Вільного Університету у Мюнхені (ФРН).
4. Череватий Сергій — журналіст, генеральний директор Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ», полковник ЗСУ.
5. Юрчишин Ярослав — громадський та політичний діяч, голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова, спікер Форуму Вільних Держав Постросії.

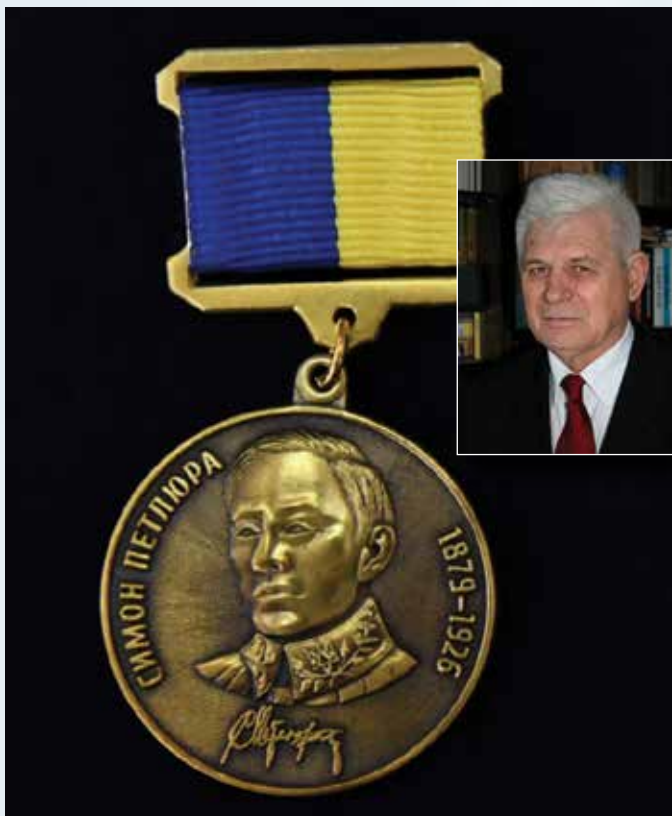
Відзнакою нагороджують журналістів, видавців, доброчинців за вагомий внесок у державотворення і захист України, високу професійну майстерність, сприяння розбудові української журналістики і держави. Лавреатів визначає Рада засновників відзнаки Симона Петлюри. До її складу входить Конфедерація журналістських організацій України, Меморіальний фонд Симона Петлюри з Чикаго та Міжнародний культурний центр «Сяйво».

Про це у коментарі «Детектору медіа» розповів Юрій Бондар. Він також сказав, що лавреатів Відзнаки обирають за принципом, який відповідає критеріям гасла «Журналістика і державність». «Вони (лауреати - ред.) є справді державниками у своїй публіцистиці. Відомі журналісти, які обстоюють українську мову, армію та віру. Це достойні, помітні імена. І, що важливо, позиція, яку вони

● СКРИПКА ПЕРІОДУ НАВЧАННЯ СИМОНА ПЕТЛЮРИ У СЕМІНАРІЇ
(ЕКСПОНАТ ПОЛТАВСЬКОГО КРАСНАВЧОГО МУЗЕЮ)

фото: Суспільне Полтава

У КИЄВІ ВРУЧИЛИ ВІДЗНАКИ СИМОНА ПЕТЛЮРИ-2025

Нагородження відбулося 31-го травня у межах щорічного фестивалю «Журналістська весна. 2025» у Навчально-науковому інституті журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Відзнаки Симона Петлюри 2025-го року отримали:

1. Бурда Славко — публіцист, редактор, громадський діяч, президент Українського культурно-просвітнього товариства «Кобзар», організатор українського життя у Хорватії (Загреб, Хорватія);
2. Кочерга Микола — Президент Фондації Симона Петлюри (Чикаго, США);
3. Панченко Олександр — журналіст, дослідник, науковець. Автор і упорядник книг споминів і збірок статей про визначних діячів українського національно-визвольного руху, приват-доцент Українського Вільного Університету (Полтава);
4. Череватий Сергій — журналіст, генеральний директор Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ», полковник ЗСУ;
5. Юрчишин Ярослав — громадський та політичний діяч, голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова, спікер Форуму Вільних Держав Постросії (Київ).

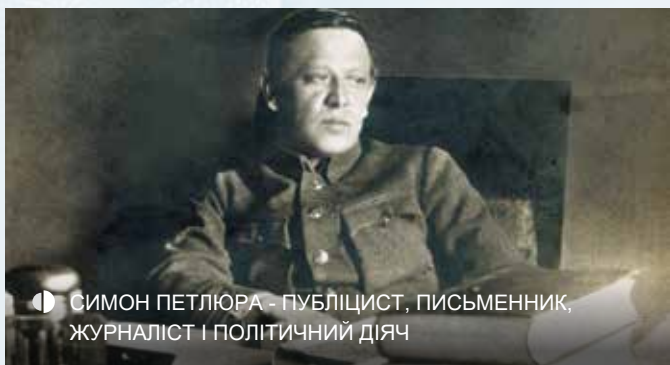
обстоюють — українська, захисна. Власне така, яку мав Симон Петлюра», - додав Бондар.

Щороку кількість лавреатів різниться. Цьогоріч, аби підтримати журналістів, Рада Відзнаки вирішила нагородити п'ятьох діячів. «У різні роки було два лавреати, було три. Цього року вирішили, що достойні п'ятеро. Вони з різних сфер діяльності, з різних країн. Але всі вони журналісти. Всі вони публіцисти. Всі з чіткою громадянською позицією, проукраїнською позицією, і тому вони є серед лавреатів», - сказав Бондар.

Відзнаку Симона Петлюри вперше вручили у 2021-му році. Тоді серед лавреатів зокрема були головний редактор «Голосу України» Анатолій Горлов, головний редактор газети «Донеччина» Ігор Зоц, народний депутат України Микола Княжицький, секретар НСЖУ Микола Семена, журналіст, громадський діяч Роман Сущенко та інші.

Юрій Бондар також розповів «Детектору медіа», що після 2021-го року лавреатами Відзнаки ставали журналіст та фотокореспондент Олександр Клименко, журналістка Алла Лазарева, публіцист та дослідник Олександр Скрипник, директорка Бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі Ярослава Йосипишин, а також публіцист Василь Чепурний. (Юрій Бондар / фейсбук Діана Горон)

Відзнака Симона Петлюри — нагорода, яка відзначає діяльність журналістів, видавців, доброчинців за вагомий внесок у державотворення і захист України, високу професійну майстерність, сприяння розбудові української журналістики і держави. До Ради засновників відзнаки, яка визначає лавреатів, увійшли: Конфедерація журналістських організацій України, Меморіальний фонд Симона Петлюри з Чикаго та Міжнародний культурний центр «Сяйво». Вперше відзнаку вручили у 2021-му році.

СИМОН ПЕТЛЮРА - ПУБЛІЦИСТ, ПИСЬМЕННИК, ЖУРНАЛІСТ І ПОЛІТИЧНИЙ ДІЯЧ

ОГЛЯД ТА ПЕРЕДМОВА Д-Р ФІЛІПА ШКІЛЯНА ПРО КНИГУ «УКРАЇНСЬКІ БІОГРАФІЇ» АВТОРА СЕРГІЯ БУРДИ

Цими днями ми опублікували нову монографію «Українські біографії» хорватською мовою, автором якої є Сергій Бурда, та видану УКПТ «Кобзар» – Загреб.

Ця збірка біографій про людей з українського минулого – чергова з серії журналістських праць української діаспори, яка у доступній формі знайомить хорватську громадськість із цінностями та орієнтованим на дружбу українським народом на батьківщині та у світі. Через переплетені нотатки про приватне та громадське життя і творчість, твір описує дещо маловідомі культурні, мистецькі, наукові та інші цінності, досягнуті українськими предками.

Праця Сергія Бурди вітається в новій хорватській професійній літературі. Це дуже цікава книга під назвою «Українські біографії». У цій збірці автор зібрав гарну серію біографій відомих українських правителів, політиків, революціонерів, науковців, церковних сановників, художників, поетів, культурних та інших діячів. Читаючи ту книгу, я зрозумів, як мало хорвати знають про своїх слов'янських братів, українців. Я чув про деяких людей, яких автор вперше обрав для появи в книзі, і їхня важливість не лише на місцевому та національному рівні, а й у світовому масштабі, не є незначною. Автор свідомо обрав людей, чиї біографії були цікавими, і дав змогу читацькій публіці дізнатися про них більше у дуже популярній та доступній формі. Він сам у вступі вибачається за те, що не включив до книги деякі відомі імена минулого України. Однак, йому це, безумовно, можна пробачити, оскільки це ніби анонсує продовження публікації біографій значних постатей української історії.

Автор має рацію, коли пише, що таким чином хорвати нарешті знайдуть відповідь на питання «Хто такі українці?!», яке було поставлене після Першої світової війни і на яке велика кількість хорватів не знайшла відповіді й донині. Їх часто порівнювали з росіянами та неодноразово зараховували до них, і вони є однією з найбільших європейських країн та однією з найбільших європейських націй. Автор включив до своїх біографій Святослава Ігоровича, воєначальника та князя з X століття, який розширив кордони Української Русі до берегів Чорного та Білого морів, Ярослава Володимировича, князя з XI століття, який наблизив Україну до західноєвропейських народів, Анну Київську, яка стала французькою королевою, Данила Галицького, короля Української Русі XIII століття, борця з монголами, Костянтина Острівського, українського дворянина XVI століття, якому приписують друк першої Біблії старослов'янською мовою, Анастасію Лісовську – Роксолану, знамениту султанку Османської імперії, більш

відому як Хюррем, Богдана Хмельницького, гетьмана, засновника третьої Української держави – Запорозької республіки з XVII століття, Григорія Сковороду, відомого східноєвропейського інтелектуала XVIII століття, Дмитра Бортнянського, відомого українського церковного композитора на межі XVIII та XIX століття, неминучий Тарас Шевченко, поет, художник і гуманіст, символ української національної історії та культури, Леся Українка, поетеса, сценаристка та культурна діячка з рубежу 19-го по 20-е століття, Іван Франко, письменник, поет і вчений, Володимир Вернадський, геохімік, мінералог і засновник Української академії наук, Олександр Архипенко, скульптор і художник першої половини XX століття, Михайло Грушевський, історик, письменник, перший президент Української Народної Республіки, Катерина Білокур, представниця українського наївного мистецтва 20 століття, Андрій Шептицький, один з найвпливовіших представників Греко-католицької церкви початку 20 століття, Степан Бандера, революціонер та ідеолог українського національного руху, Олександр Довженко, кінорежисер та піонер радянської та української національної кінематографії, Квітка Цісик, оперна та співачка блюзу, яка зробила кар'єру в Америці, Степан Тимошенко, вчений і батько сучасної технічної механіки, та інші представники українського народу. Отже, зрозуміло, скільки значущих людей включив автор до книги та наскільки складною була його робота з відбору цих людей.

Якщо виключити історію білих хорватів в Україні, то ближчі до нас хорватсько-українські зв'язки починаються з XVII століття, коли Юрай Крижанич згадує «Rebus Ruthenicis», тобто намагається дізнатися про Українську Русь, її назву, історичну долю, літературу, особливо у зв'язку з Московською імперією. Відновлення цих зв'язків відбудеться в часі після смерті Тараса Шевченка, коли Август Шеноа започаткував традицію перекладів цього українського поета. У той час хорвати дізнавалися про Україну виключно через переклади Шевченка та Гоголя.

Ці зв'язки були часом слабшими, а часом міцнішими, але в Хорватії вони сягали лише вузького кола освічених людей.

Можливо, краще представництво українців серед ширшого населення було забезпечено двома хорватськими національними меншинами: русинами, які переселилися на територію Хорватії на початку 19-го століття, та Галичани, українці, які розпочали свою імміграцію наприкінці 19-го століття та закінчили на початку 20-го століття.

Однак, очевидно, що серед них здебільшого не було інтелектуалів, які могли б представити українську національну свідомість чи культуру корінному хорватському населенню. Тому знання про Україну серед широкого населення залишалися лише на знанні релігійних звичаїв, кулінарних особливостей та іноді мови. Коли Україну «топили» в Радянському Союзі, до Югославії її дісталось ще менше.

Після Другої світової війни Україна була ще більш закритою, і лише обрані мали можливість подорожувати до СРСР. Лише в той час, коли СРСР та Югославія розпалися, українсько-хорватські зв'язки зміцнилися, а взаємне визнання однієї та іншої республік зміцнило цю співпрацю. Тож через біографії значних постатей української історії, які здебільшого менш відомі хорватській публіці, нам надається можливість увійти у світ славетних предків сучасних українців, які зробили цю країну європейською перлиною.

● МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ БЕЗНЕВИННИХ ДІТЕЙ – ЖЕРТВ АГРЕСІЇ

Діти мають право на дитинство, а не на війну

4-го червня відзначаємо Міжнародний день безневинних дітей – жертв агресії. У цей день згадуємо всіх, чиє дитинство знищила війна – в Україні та в усьому світі.

Омбудсман Дмитро Лубінець підкреслив, що дитинство українських дітей руйнують російські ракети, які влучають в ігрові майданчики та житлові будинки. З початку повномасштабного вторгнення Росії щонайменше 631 дитина загинула, 1971 дістали поранення, а тисячі були депортовані чи примусово переміщені. За кожною цифрою – ім'я, усмішка, улюблена іграшка, мрії про майбутнє.

«Зберегти принципи гуманності неможливо, якщо вбивство дітей сходить з рук. Щоб захистити право на життя, в Україні має настати справедливий мир. Для цього світ має посилити тиск на агресора», - наголосив Уповноважений.

Світла пам'ять усім невинним янголам!

(Офіс Омбудсмана України)

РОСІЯ ТРИМАЛА ЦИХ УКРАЇНСЬКИХ ПІДЛІТКІВ У ПОЛОНІ. ТЕПЕР ВОНИ
МОЖУТЬ СВДІЧИТИ ПРОТИ ПУТІНА. - THE WASHINGTON POST

Фото: Ед Рам, The Washington Post

ЗВІТНІ ЗБОРИ ХОРВАТСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ДРУЖБИ

В середу, 4-го червня 2025-го року, в залі Греко-католицької семінарії у Верхньому місті Загреб відбулися Річні загальні збори Хорватсько-українського товариства дружби. Асамблею очолив президент Джуро Відмарович, письменник, політик, історик і науковець, колишній посол Республіки Хорватія в Україні. До складу робочого головування увійшли секретар товариства, журналіст і публіцист Мирослав Кірінчич, а також віцепрезидент Хорватсько-українського товариства Славко Бурда, публіцист і редактор, президент Українського культурно-освітнього товариства «Кобзар» – Загреб. На збори відгукнулося близько двадцяти членів, а також гості та приєдналися нові члени. Важливо зазначити, що в асамблеї також взяли участь кілька видатних хорватських письменників, зокрема Бісерка Голеш Гласновіч, Сініша Матасович, Пейо Шимич, Нівес Пухало, Здравко Гавран, Івіца Юр'євич та інші. Безпосередньо перед початком зборів усіх присутніх привітав монсеньйор Мілан Стіпіч, єпископ Крижевецької єпархії.

Після затвердження порядку денного та пропозиції робочої президії, зачитування протоколіста та двох завірювачів протоколу, звіт подали та зачитали президент Джуро Відмарович та секретар Мирослав Кірінчич, до яких приєднався віцепрезидент Славко Бурда. Робота Хорватсько-українського товариства від останнього звітнього зібрання до сьогодні представлена хронологічно та стосується 2023-го та 2024-го років.

Також було зазначено деякі труднощі, з якими зіткнулося товариство у своїй роботі, а також згадано пандемію коронавірусу та землетрус, який стався у Загребі. Було підкреслено активність кожного члена товариства, який активно брав участь у численних мирних протестах та мітингах у Загребі після вторгнення російського агресора в Україну. Ця підтримка та солідарність з Україною та українським народом продовжується і сьогодні, це мужність українського народу та збройних сил України в оборонній війні проти російського агресора за свою свободу, суверенітет та збереження цілісності всієї території української держави.

Також важливо згадати про дружбу між Хорватією та Україною та взаємне визнання далекого 1991-го року. Хорватський народ не може забути, що Україна була першою країною-членом Організації Об'єднаних Націй, яка визнала Хорватію у її Вітчизняній війні, коли Хорватська держава була створена в кровопролиттях і з великими жертвами. Хорвати та хорватський уряд на чолі з прем'єр-міністром Андреем Пленковичем висловлюють свою підтримку та допомогу в усіх сферах України, її боротьбі за свободу та незалежність, а також її шляху до євроатлантичної інтеграції. Лунали слова закликів до миру та засудження щоденних атак російського агресора, внаслідок яких гинуть невинні люди, зокрема велика кількість дітей.

Асамблея звернулася з закликом та висловила вдячність героїчному українському народу за наполегливість у цій оборонній війні за свободу та незалежність, і висловила підтримку всіх членів Хорватсько-українського товариства до закінчення війни в Україні та бажаної перемоги й встановлення миру. Після поданих звітів про діяльність та фінансування було запропоновано амбітний, насичений змістом та різноманітний план діяльності Товариства на найближчий період до Виборчих зборів, які відбудуться у 2026-му році.

Кілька членів взяли участь в обговоренні та дебатах, а також були заслухані пропозиції щодо майбутньої роботи. Свої пропозиції представили Андрія Карафіліпович, Дамір Зоріч, Бісерка Голеш Гласновіч, Ірина Малько, Сініша Матасович та інші. Хорватський поет Пейо Шимич прочитав свій вірш, присвячений Україні та останній акції «Павутина», висловивши підтримку Україні та українському народу.

На самому кінці Славко Бурда коротко представив дві нещодавно видані книги «Українські біографії» Сергія Бурди хорватською мовою та збірку поезій Івіці Юр'євича «Україна», написану хорватською, словенською та українською мовами. Перекладачем 35 віршів, написаних словенською та українською мовами, є професор Андрей Гевка з Любляни. Письменник і хорватський поет Івіца Юр'євич також читав уривки зі своїх збірок віршів «Україна» та «Шевченко».

Зрештою, збори завершилися у гарному настрої та спілкуванні, а президент товариства Джуро Відмарович спочатку подякував парафіяльному священику Греко-католицької церкви отцю Ненаду Крайачичу за можливість використовувати зал по середах для лекцій, які проходитимуть найближчим часом, та запросив усіх членів бути активними та брати участь у роботі товариства. (Славко Бурда)

● ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЗБІРКИ ВІРШІВ «УКРАЇНА» ІВІЦІ ЮР'ЄВИЧА

У четвер, 5-го червня 2025-го року, в приміщенні Асоціації Зелено-блакитних Сесвете відбулася презентація збірки віршів Івіці Юр'євича «Україна». Це потужний поетичний твір, який, окрім хорватської мови, доступний також у перекладі словенською та українською мовами, завдяки перекладачеві Андрію Гевці.

Збірку представили: Радослав Думанчич, вступне слово та модератор, др. Анте Шкембер з критичним оглядом, професор Андрій Гевка про переклад книги словенською та українською мовами, Славко Бурда з оглядом на цю книгу та книги інших хорватських письменників, та сам автор Івіца Юр'євич.

Презентацію книги «Україна» Івіці Юр'євича відвідало чимало зацікавлених, зокрема хорватські поети Драго Вукеліч, Івіца Міхалєвіч, Здравка Суча, заступник міністра науки д-р Мирослав Дорешич, Іван Толіч – президент Асоціації хорватських ветеранів, які лікуються від посттравматичного стресового розладу міста Загреб, Зоріца Грегурич, президент Асоціації загребських ветеранів Вуковара, д-р Анте Шкембер, доктор соціології, Стіпе Брчич, відомий хорватський юрист, Радослав Думанчич, президент Асоціації зелених і блакитних Сесвет, Іван Іванчич, підприємець, Борис Юкіч, хорватський захисник, Арсенія Велика (Людмила Данилюк), українська письменниця, Андрій Гевка, президент та члени Культурного товариства «Любляна – Київ» з Любляни, Славко Бурда, президент та члени Українського культурно-просвітнього товариства «Кобзар»- Загреб та багато інших.

Івіца Юр'євич - хорватський поет. Професор теології. Народився на річці Зрманя в селі Крушево. Він закінчив початкову школу в рідному селі, технікум у місті Задар та Богословський інститут у Загребі. Директор видавництва «Глобус». Окрему книгу віршів «Україна» він присвятив українському народові, який запекло бореться за свою свободу та незалежність. Івіца Юр'євич - хорват і католик, тому похвально, що він своїми піснями завдячує українському народу. Він говорить про Україну так, ніби це стосується кожного українця. Жоден хорват ніколи так не старався співати про Україну... Хай хорватське слово шириться по всій Україні».

Книгу на самому початку презентував доктор соціологічних наук др Анте Шкембер.

Він сказав, що ця збірка про Україну – найкраща книга Івіці Юр'євича наразі та цитував А.Б. Шимич, який говорить про поетів як про дива світу. Івіца Юр'євич — поет, але водночас і гуманіст, який легко долає кордони. Він каже, що читач міг сприймати Івіцу Юр'євича як українця, оскільки він так лаконічно описав Україну, що ніхто не міг зробити висновок, що поет є хорватом. Доктор Шкембер

вважає Юр'євича винятковим письменником-метафізиком, потойбічним, як сказали б стародавні греки. Поезія Юр'євича особиста і не рабня жодних примх.

Поет Івіца Юр'євич, представляючи свої вірші, на самому початку декламував поеми «Україна» та «Шевченко», коротко згадав про своє дитинство, навчання в школі, про те, як його духовно надихало прекрасне усне слово і як він любив слухати його від старших.

Під час презентації особливе зворушливе привітання поету Івіці Юр'євичу висловила українська поетеса Арсенія Велика або Людмила Данилюк з Одеси, яка була присутня на промоції книги «Україна», член Національної спілки письменників України.

Перекладач Андрій Гевка сказав, що для нього це була радість – перекладати поезію Івіці Юр'євича. Він каже, що це така тепла та чудова поезія, що вона принесла йому радість. Він ототожнював поезію з автором. Перекладач каже, що автор — благородна людина, любить усі народи, а особливо Україну. Його поезія благородна та божественна. Якщо поезія не є частково божественною, то це не справжня поезія. Він також цитував А.Б. Шимич стверджував, що поети – це диво світу. Він подякував Івіці Юр'євичу за все, що він робить для українського народу. Він вірить, що продовжить співпрацю з поетом Івіцею Юр'євичем, і що це буде для нього задоволенням.

Продовжуючи презентацію книги, Славко Бурда сказав: «Збірка віршів «Україна» Івіці Юр'євича входить до поезії хорватських письменників, які, як і багато митців світу, поетично відгукнулися на російське вторгнення в Україну, висловлюючи солідарність з українським народом та засуджуючи агресію».

На завершення, у чудовій залі асоціації «Зелено-блакитне Сесвете», усі привітали поета Івіцу Юр'євича з днем народження та побажали йому міцного здоров'я, довгих років життя та багатьох нових творчих успіхів. Нехай Всемогутній Бог допоможе Україні стати вільною країною. Хай живе любов хорватського та українського народів. Слава Україні! (Славко Бурда)

В ОДЕСІ ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕНСЬКИЙ ТА УЧАСНИКИ САМІТУ УКРАЇНА – ПІВДЕННО-СХІДНА ЄВРОПА ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ ПОЛЕГЛИХ ВОЇНІВ

Перед початком саміту Україна – Південно-Східна Європа, який відбувся в Одесі, 11-го червня 2025-го року, Президент Володимир Зеленський разом з учасниками заходу вшанували пам'ять загиблих захисників і захисниць України.

Участь у церемонії взяли: Президентка Молдови Мая Санду, Президент Румунії Нікушор Дан, Президент Чорногорії Яков Мілатович, Прем'єр-міністр Греції Кіріакос Міцотакіс, Прем'єр-міністр Хорватії Андрей Пленкович, Прем'єр-міністр Болгарії Росен Желязков, спікерка парламенту Албанії Еліза Спіропалі, перший віцепрем'єр-міністр Північної Македонії Ізет Меджіті та віцепрем'єр-міністерка – міністерка закордонних та європейських справ Словенії Таня Файон.

На Алеї Героїв у парку ім. Т. Шевченка учасники церемонії оглянули портрети полеглих воїнів і поклали до них квіти. Іноземним гостям розповіли історії захисників і захисниць України, які віддали свої життя за свободу та незалежність нашої держави.

Алея Героїв була відкрита торік 29-го серпня – у День пам'яті загиблих захисників України – з ініціативи рідних полеглих воїнів. Станом на зараз на ній встановлені стенди з інформацією про 469 загиблих захисників, 12 із яких є Героями України.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР АНДРІЙ ПЛЕНКОВИЧ ВЗЯВ УЧАСТЬ У САМІТІ УКРАЇНА – ПІВДЕННО-СХІДНА ЄВРОПА В ОДЕСІ

Прем'єр-міністр Андрей Пленкович взяв участь у саміті Україна – Південно-Східна Європа в Одесі в середу, 11-го червня 2025-го року. Окрім президента України Володимира Зеленського та прем'єр-міністра Андрея Пленковича, у саміті взяли участь глави держав або урядів країн Південно-Східної Європи. Попередній подібний саміт, який приймала Хорватія, відбувся у жовтні минулого року в Дубровнику.

У своєму вступному слові на початку саміту прем'єр-міністр Пленкович наголосив, що Одеса, де відбулася сьогоднішня зустріч, є потужним символом української ідентичності, відкритості, різноманітності, європейського духу, а також стійкості та сили, які Україна продемонструвала, захищаючи свою країну, свободу та цінності, які ми поділяємо.

Хорватія рішуче підтримувала Україну з початку російської агресії, наголосив прем'єр-міністр, і продовжуватиме робити це дипломатично, фінансово, економічно, гуманітарно та військово.

У контексті внеску в багатосторонню підтримку України, прем'єр-міністр Пленкович заявив, що Хорватія наразі організувала три великі конференції – перший Парламентський саміт Міжнародної кримської платформи, першу Міжнародну конференцію донорів з гуманітарного розмінування України та саміт Україна – Південно-Східна Європа.

Він анонсував, що Міжнародна конференція з реабілітації та соціальної реінтеграції українських ветеранів відбудеться у Спліті в жовтні цього року.

Цього разу він також наголосив на рішучій підтримці Хорватією України на її шляху до Європейського Союзу.

Він високо оцінив мирні зусилля України, наголосивши, що позиція Хорватії чітка – мир має бути справедливим, поважати міжнародне право та не винагороджувати агресора втратою української території.

Він попередив, що якщо це буде дозволено, це буде жакхливий сценарій як для України, так і для міжнародного порядку, оскільки це створить небезпечні прецеденти та надасть сигнал про те, що бандити перемагають у можливих майбутніх війнах.

Він зазначив, що Хорватія підтримує пропозицію щодо розширення пакету санкцій проти Росії, який зараз готує Європейський Союз, оскільки вважаємо, що слід чинити сильніший тиск.

Так само, додав він, Хорватія розуміє, що Україна не прийме нереалістичних ультиматумів, які є принизливими з точки зору міжнародного становища України.

Насамкінець він висловив переконання, що всі країни Південно-Східної Європи й надалі рішуче підтримуватимуть Україну.

Голова журі Олександр Балабко попросив усіх присутніх вшанувати хвилиною мовчання тих, хто загинув останніми днями внаслідок бомбардувань столиці Києва та всіх інших місць в Україні.

Цього року на конкурсі «Франкові зорі» засвітилися нові зірки, осяяні талантом великого поета і мислителя. Серед них - уже увінчані багатьма відзнаками та преміями майстри і зовсім юні, які лише осягають таїни слова і люблять на публіці читати вподобані вірші. Це стосується введеної цьогогоріч номінації «Декламація». А ось в іншій, «Поезія», перше місце і звання лауреата отримав одинадцятирічний школяр із Переяслава Іванко Шевель, який презентував свою книжку «Лімерики» із власними малюнками. Поряд із ним - сивочолий знаний в Хорватії культуролог, редактор і видавець Славко Бурда, який отримав перше місце в номінації «Публіцистика»... І, звісно, тріумфом, нашого змагання став проникливий виступ із читанням своїх поезій відомої в Україні та за кордоном поетеси і перекладачки Інеса Доленик, якій журі у складі Олександр Балабко - голова, Ольга Камінська, письменниць Галина Дацюк, Надія Мориквас, Валентина Давіденко одногосно присудили Гран-прі. Так писати про наше трагічне й героїчне сьогодення може не тільки талановита людина, а й яка сприймає це серцем. (Олександр Балабко)

● ДРУГИЙ МІЖНАРОДНИЙ КОНКУРС ПОЕЗІЇ, ПРОЗИ ТА ПУБЛІЦИСТИКИ

У середу, 19-го червня 2025-му року, у міській читальні на Трсаті в Рієці відбувся Другий Міжнародний конкурс поезії, прози та публіцистики, організований УКПТ «Дніпро» в рамках 9-го Українського міжнародного фестивалю пісні, музики, танцю, образотворчого мистецтва, поезії та прози і публіцистики «Франкові зорі». У змаганнях було зареєстровано близько п'ятнадцяти учасників з Хорватії, України, Польщі, Німеччини та інших країн.

● В РІЄЦІ, ВІДБУВСЯ КОНКУРС 3 СОЛНОГО СПІВУ ТА МУЗИКИ

Цьогогорічні «Солоспіви у Рієці», що їх плекає впродовж майже десятиріччя Ольга Камінська, - уже історія... Гармонійне поєднання аматорів і професіоналів утворило неповторну феєрію музики, слова, вокалу і артистизму. Солоспів - це синтетичне мистецтво, що вимагає доладного поєднання усіх цих надбань. Ми, члени журі, цього року не могли не визначити аж двох володарів гран-прі. Професора музики Ореста Шургота, якого називають першою скрипкою Хорватії (учора в перерві літературного конкурсу «Франкові зорі» він зачарував нас виконанням музики Баха) і киянку Ольга Угнівенко - співачку, поетесу, народну майстриню, музейницю (адже не раз відвідували заходи за її сценаріями у Національному музеї літератури України), яка, власне, - уособлення усіх жанрів фестивалю. Але її шлях з Божого благословення, певно, наслідуватиме найменша зірочка - восьмирічна Ліза Євсєєва, яка засвітилася вчора у

«Франкових зорях», прочитавши вірш Івана Франка «Червона калина». І сьогодні була «калина» - популярна у ці роки «Ой, у лузі...». А ще ж народна «Ой, вийся, вийся хмелю». Ліза і солірувала, і виступала разом із хором колективом створеним у Рієці українським «Центром розвитку й інтеграції святого Віта». Звісно, знову отримала медаль і звання лавреатки. У ці дні вона познайомилася з нашим юним поетом і художником Іванком Шевелем: виявляється, Ліза ще й добре малює! А 21-го червня ми очікуємо на гала-концерт переможців: упевнений, що це буде грандіозне видовище!

До нашого київського гурту журі й самої Ольги Іванівни Камінської на солоспівах долучилися Давор Лешич, відомий тенор і партнер Ольги Камінської у багатьох операх; Валерія Ващенко, українська і хорватська альтистка, концертмейстер групи альтів оперного театру Рієки; відома співачка, хормейстерка, композиторка і педагогиня з Києва Раїса Заклецька, а також директорка-художня керівниця Закарпатського академічного народного хору Наталія Петій-Потапчук. (Олександр Балабко)

20 ЧЕРВНЯ – ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ БІЖЕНЦІВ

Цього дня міжнародна спільнота звертає увагу на проблему сьогодення – долі мільйонів осіб у різних частинах Земної кулі, котрі з різних причин (воєнних, політичних, економічних, екологічних та ін.) під тиском обставин опинилися поза межами рідної землі. Згідно статистики, наведеної на офіційному сайті Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН), 123,2 млн осіб у світі є примусово переміщеними особами.

Мільйони українців у зв'язку з повномасштабним вторгненням Російської Федерації до України в 2022-му році і подальшого посилення російської агресії були вимушені залишити свої домівки: аби знайти нову оселю замість тієї, що була підступно і безжально знищена, аби відшукати нові шляхи для професійного розвитку, відчувати себе в безпеці, аби забезпечити своїх рідних і близьких. Відповідно до даних УВКБ ООН – станом на лютий 2025-го року у світі зареєстрована 6,9 млн біженців із України.

Полотно «Скитальці» знаменитого американського митця українського походження Якова Гніздовського не втрачає своєї актуальності в сучасних реаліях.

Українські військові біженці успішно інтегруються в суспільства країн свого перебування. Цілком імовірно, що вони можуть сформувати нове покоління діаспори в країнах-реципієнтах. Саме тому серед нагальних завдань на часі – допомогти зберегти їхню українську ідентичність. Це питання намагаються вирішувати українські громади.

Ми дякуємо всім дружнім країнам, які протягнули руку допомоги для наших співвітчизників. Ми дякуємо

нашій всесвітній українській родині, яка допомагає їм адаптуватися до нових умов життя. Ми віримо, що незадовго вони повернуться на рідну землю і знайдуть втіху в обіймах близьких на рідній землі. «Інститут досліджень української діаспори імені професора Любомира Винара» Національного університету «Острозька академія» - Острог, Україна

● НОВІ ГОРИЗОНТИ ДЛЯ ХОРВАТИСТИКИ

Ректор Київського Національного Університету «Тарас Шевченко» Володимир Бугров мав робочу зустріч, 4-го червня 2025-го року з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Хорватія в Україні пані Аніцою Джамич.

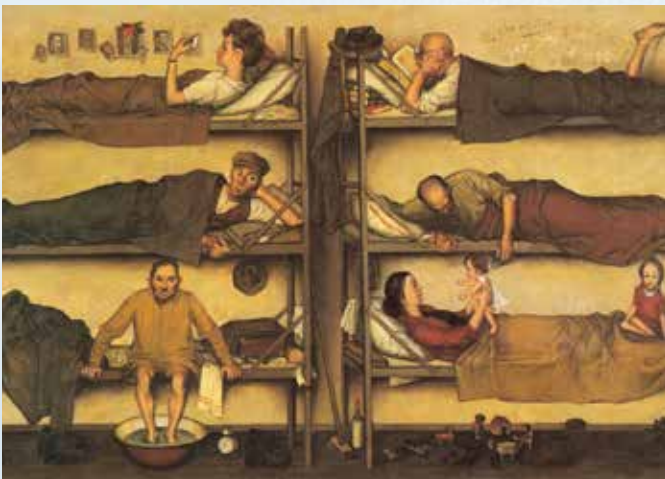
Понад 30 років у Шевченковому університеті розвивається хорватистика – ще з 1993 року, коли вона була вперше в Європі (!) запроваджена як окрема спеціалізація. А сьогодні ми говоримо про новий етап: інтеграцію мовної підготовки з фаховими компетентностями, що відповідають викликам часу – зокрема у сфері туризму, міжнародної політики, бізнесу, країнознавства.

Володимир Бугров «Філологія сьогодні – це не лише мова, а й її застосування. Вивчення хорватської може стати перевагою на міжнародному ринку праці та важливим внеском у післявоєнне відновлення України».

Аніца Джамич, своєю чергою, відзначила спільність наших народів, історичний зв'язок і запевнила в готовності підтримати освітні ініціативи Університету: «Хорватський бізнес, культура й наука можуть відіграти важливу роль у майбутньому України. Посольство сприятиме розвитку цієї співпраці».

Сторони домовилися про подальші зустрічі, обмін досвідом і спільну реалізацію нових освітніх проєктів.

Дякуємо пані Аніці Джамич за постійну підтримку, розуміння та багаторічне партнерство!

● НА ПРИЙОМІ У ПОСОЛЬСТВІ УКРАЇНИ РХ У ЗАГРЕБІ

У вівторок, 24-го червня 2025-го року, президент УКПТ «Кобзар» – Загреб, Славко Бурда, на прийомі у Посольстві України у Загребі провів розмову з Послом України в Республіці Хорватія Його Високоповажністю Василем Кириличем. Було коротко порушено багато актуальних та оперативних тем дипломатичної місії та діяльності Посольства та УКПТ «Кобзар» - Загреб на найближчий період. У розмові з сумом і жалем згадано про жертви та часті ракетні обстріли й бомбардування Києва та інших місць в Україні останніми днями. Розмова також торкнулася діяльності УКПТ «Кобзар» Загреб, ми також розглянули 9-й Український фестиваль пісні, музики, танцю та образотворчого мистецтва в Рієці, організований УКПТ «Дніпро» з Рієки, президентом цього товариства, народною артисткою України пані Ольгою Камінською, та представником української національної меншини в Рієці паном Віктором Камінським, та 2-й конкурс поезії та прози, а з цього року також журналістики, культурний захід, відомий як «Франкові зорі».

Учасники УКПТ «Кобзар» із Загреба беруть участь у Українському фестивалі у Рієці вже вшосте. Після того, як учасники вокально-інструментального ансамблю «Кобзар» досі чотири рази виборювали перші місця у сольному співі, цього року віце-президент товариства «Кобзар», професор Музичної академії в Загребі та концертмейстер і професор гри на скрипці Орест Шургот здобув Гран-прі на фестивалі в

Рієці із сольним виконанням на скрипці твору Ігоря Лободи «Реквієм», а Славко Бурда став лауреатом першої премії (публіцистика) другого міжнародного конкурсу українська поезії і прози, прочитавши уривки зі свого есе «Мої перші зустрічі та знання про Шевченка сягають дитинства».

Під час прийому у посольстві, Славко Бурда вручив послу Василю Кириличу нещодавно видану видавництвом УКПТ «Кобзар» Загреб книгу – монографію «Українські біографії» хорватською мовою автора Сергія Бурди. Він зазначив, що діяльність УКПТ «Кобзар» Загреб після літніх канікул продовжується виданням 14-го випуску журналу «Слово Кобзаря», а також вже розпочалася підготовка та організації проведення традиційного міжнародного заходу «Дні української культури в Загребі», які плануються провести 4-го та 5-го жовтня 2025-го року. Також готується восьма збірка творів «Українці Хорватії: Матеріали та документи», а також відбудеться презентація вищезгаданої збірки, монографії «Українські біографії» Сергія Бурди та збірки віршів «Україна» Івиці Юревича. Цьогорічні «Дні української культури Загреб – 2025» будуть присвячені ювілеям Якова Гніздовського (1915-1985), художника, графіка, кераміста, мистецтвознавця та майстра, чиї гравюри прикрашали Білий дім. Як відомо, художник Яків Гніздовський закінчив Академію мистецтв у Загребі.

Посол Василь Кирилич високо оцінив журнал «Слово Кобзаря», серію з семи антологій «Українці Хорватії: Матеріали та документи» та успішні культурні традиційні міжнародні заходи «Дні української культури в Загребі», організовані УКПТ «Кобзар» – Загреб за фінансової підтримки Ради національних меншин Республіки Хорватія, і побажав Товариству продовження та успішної роботи над цими заходами. (Славко Бурда)

спільнотою (МЗС України), Володимир Шейко - генеральний директор Українського інституту, Юрій Клименко - Надзвичайний і Повноважний Посол України в Аргентині та Уругваї і Парагваї за сумісництвом

Дискусія / виступи представників закордонних українських осередків: Катерина Аргіру (Австралія), Зенон Коваль (Бельгія), Фабіана Троненко (Бразилія), Інна Гордієнко (Естонія), Марина Акрам (Індія), Лариса Левчун (Італія), Катерина Альошина (ПАР), Христя Тершаковець (США), Славко Бурда (Хорватія).

Круглий стіл покликаний дослідити й переосмислити значення українців за кордоном у формуванні позитивного міжнародного іміджу України та сприянні її інтеграції в європейський і глобальний культурно-інформаційні простори. У нових безпекових, соціальних та політичних реаліях, які сформувалися внаслідок повномасштабної агресії росії, роль закордонних українців набуває особливого значення.

● КОНФЕРЕНЦІЯ В МЕЖАХ КРУГЛОГО СТОЛУ «ТАМ, ДЕ Б'ЄТЬСЯ УКРАЇНСЬКЕ СЕРЦЕ» РОЛЬ ЗАКОРДОННОГО УКРАЇНСТВА У ПУБЛІЧНІЙ ДИПЛОМАТІЇ

Захід здійснено онлайн – офлайн 26-го червня 2025-го року в співробітництві з Фондом Ганнса Зайделя в Україні, Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин за підтримки Федерального Міністерства закордонних справ Німеччини.

Поважні спікери: Мар'яна Беца - заступниця Міністра закордонних справ України, Тетяна Сибіга - очільниця Центру публічної дипломатії Дипломатичної академії України, співзасновниця Асоціації Подружжів українських дипломатів, Олена Максимова - координаторка проєктів - заступниця директора Фонду Ганнса Зайделя в Україні, Фонд Ганнса Зайделя, Оксана Дука - начальниця відділу вироблення політик і зв'язків із всесвітньою українською

Українці за межами Батьківщини давно стали впливовими носіями м'якої сили - вони активно долучаються до політичного, економічного та культурного життя країн проживання як неофіційні амбасадори України. Через налагодження контактів із урядами, громадянським суспільством, ЗМІ та культурними установами вони зміцнюють міжнародну підтримку України, поширюють правду про війну та протидіють дезінформації. У цьому контексті держава визначає як пріоритетне завдання розбудову партнерства з глобальною українською спільнотою.

У центрі уваги - люди, в яких б'ється українське серце по всьому світу: активісти, культурні діячі, науковці, медійники, підприємці, які стали голосом України у своїх країнах проживання.

Мета - визначити спільне бачення ролі українців за кордоном у культурній, освітній, інформаційній дипломатії. Створити мережу для обміну досвідом, ідеями, контактами та потребами в межах публічної дипломатії. Окреслити механізми підтримки закордонних ініціатив на державному рівні. Посилити синергію між державними органами влади України та активними українськими середовищами за кордоном. (С.Б.)

● МІЛАН СТІПІЧ, КРИЖЕВЕЦЬКИЙ ВЛАДИКА, ВИСВЯТИВ ДИЯКОНА ВОЛОДИМИРА ЗАСТАВНОГО НА СВЯЩЕНИКА КРИЖЕВЕЦЬКОЇ ЄПАРХІЇ

У суботу, 28-го червня 2025-го року, у греко-католицькій парафії Успіння Пресвятої Богородиці в Деветині, Боснія і Герцеговина, Мілан Стіпич, Крижевецький владика, висвятив диякона Володимира Заставного на священника Крижевецької єпархії.

Володимир Заставні, син Василя та Віри нар. Ребачек народився 26-го липня 2000-го року в Прняворі, Боснія і Герцеговина. Початкову школу закінчив у Поточанах, а середню сільськогосподарську школу — у Прняворі. У 2019-му році його прийняли до Греко-католицької семінарії в Загребі та зарахували до Філософсько-богословського інституту Дружба Ісуса в Загребі, який він закінчив у 2024-му році. Нижчі сан він отримав на свято Успіння Пресвятої Діви Марії в Деветині 28-го серпня 2022-го року, а сан подиякона — на П'ятидесятницю 8-го червня 2025-го року в кафедральному соборі Святої Трійці в Крижевцях. Був висвячений у диякона в кафедральному соборі на свято Святої Трійці, 9-го червня 2025-го року. Одружений з Мірною Заставні.

Присутніми також були близько 30 священників з Крижевської єпархії, з єпархії Святого Миколая з Руського Крстура та римо-католицький священник з Баня-Луцької єпархії. Літургію співав хор катедрального собору з Крижевців під керівництвом диригента Мартіна Плеші, а також у співі брали участь місцеві співаки Деветини.

Вітаємо! Аксіос! Гідно!

● ПАПА ЛЕВ XIV З ПРОМОВОЮ ДО УКРАЇНСЬКИХ ГРЕКО-КАТОЛИКІВ: ВАША ВІРА ПРОХОДИТЬ ВАЖКЕ ВИПРОБУВАННЯ

Папа Лев XIV, у суботу, 28-го червня 2025-го року, - прийняв делегацію Української Греко-Католицької Церкви у Ватикані та розповів їм, що їхня віра зазнає серйозних випробувань посеред війни. Він наголосив, що, незважаючи на страждання та питання, що виникають, віруючі повинні зберігати свою довіру до Бога, який, як він наголосив, скаже останнє слово та дарує перемогу життя над смертю, повідомляє Vatican News.

Зустріч відбулася з нагоди Ювілейного року, і делегація здійснила паломництво до Риму до гробниці апостола Петра. У своєму зверненні Папа Римський висловив близькість та співчуття до українського народу. «Я хочу висловити свою близькість до стражденної України – до дітей, молоді, людей похилого віку, а особливо до сімей, які оплакують своїх близьких. Я поділяю ваш смуток за полонених та жертв цієї безглуздої війни», – сказав Папа Лев XIV. Він звернувся до зібрання з особливими привітаннями до Його Блаженства, Верховного Архієпископа Київського і Галицького Святослава Шевчука, а також до єпископів, священників, монахів та монахинь, а також мирян.

Він закликав їх перебувати у єдності та надії і, попри всі негаразди, не втрачати довіри до Господа. «Закликаю вас йти разом – пастирі та віруючі – з поглядом, спрямованим на Ісуса, наше спасіння», – сказав він, наголосивши, що паломництво до Риму є знаком бажання оновити віру та зміцнити зв'язок із Наступником Петра.

Папа визнав, що багато вірян стикаються з глибокими питаннями та сумнівами. «З початку війни багато хто з вас запитував себе: Господи, чому все це? Де Ти? Як нам врятувати наші сім'ї, наші домівки та нашу батьківщину?» сказав він. Він наголосив, що вірити не означає мати всі відповіді, а радше довіряти Божій присутності та благодаті.

«Останнє слово буде за Богом, і життя переможе смерть», – сказав Святіший Отець, закликаючи присутніх черпати сили з прикладу Діви Марії. «Марія, така улюблена серед українського народу, своєю смиренністю та мужністю відкрила двері викуплення. Її приклад вчить нас, що навіть наші прості та щирі люди можуть стати інструментом у Божих руках для великого добра», – зазначив він. Він додав, що слова цього дня можуть відкрити нові горизонти віри, надії та миру, особливо для всіх, хто страждає.

Папа закликав вірних ділитися своєю вірою та надією зі своїми родинами, співвітчизниками та всіма, кого Господь ставить на їхньому життєвому шляху, нагадавши, що Ювілей запрошує кожного стати паломниками надії протягом усього свого життя. «Ваша подорож до Риму, проходження через Святі Двері та молитва біля гробів апостолів і мучеників є символами щоденного шляху до вічності, де Господь витре кожну сльозу і де більше не буде смерті, смутку чи болю», – сказав Папа.

Наприкінці своєї промови Папа Лев XIV. закликав заступництва Діви Марії, Матері Надії, та уділяв апостольське благословення українським сім'ям, Церкві та всьому народу, повідомляє Vatican News у суботу, 28-го червня 2025-го року.

АНТОНІО ТОНІ ГЕРЦЕГ, ХОРВАТСЬКО-ФРАНЦУЗЬКИЙ ОФІЦЕР, ЗАГИБ, ЗАХИЩАЮЧИ СВОЇХ СОЛДАТІВ В УКРАЇНІ

Сумна звістка про смерть офіцера французької армії Тоні Герцгега луною прокотилася по всій Боснії і Герцеговині та Хорватії. Тоні загинув в Україні, командуючи однією з військових частин. Останні хвилини його життя показують, що він був не лише чудовим солдатом з численним досвідом, а й надзвичайною людиною.

Антоніо Тоні Герцег був професійним солдатом французької армії, а згодом вступив до 3-ї штурмової бригади української армії. До речі, 3-тя окрема штурмова бригада Збройних Сил України була створена у 2022 році в рамках ширшої реорганізації добровільних підрозділів у регулярну армію. Вони прославилися своєю участю в найзапекліших боях, від Бахмута та Авдіївки до Луганської області. Його члени навчені бою в міських умовах, розчищенню окопів та швидкому маневруванню на передовій.

Останні прощання відбулися з військовими почестями та з богослужінням та панахидою в Київському соборі та на Майдані, а також у Франції. Численні українці на Майдані прощалися зі своїм українським і хорватським героєм.

Антоніо Тоні Герцег похований на кладовищі «Мірошевац» у Загребі у вівторок, 27 травня 2025 року. З нагоди останнього прощання та поховання Тоні Герцгега, офіцера французької та української армій, на цвинтарі Мірошевац у Загребі попрощалися його родина, батько, мати та брати, а також найближчі та дальші родичі, численні друзі та знайомі, та велика кількість громадян, які прийшли на його останнє прощання. Його поховали з усіма почестями, разом із хорватськими та українськими прапорами, з похоронною молитвою, великої кількості духовенства та громадян, а також промови його брата та батька, а також посла України в Республіці Хорватія Його Високоповажності Василя Кириліча. На похороні, разом із великою кількістю людей, були також присутні представники українців Хорватії.

Антоніо Тоні Герцег — син науковця Зденко Герцгега та племінник колишнього прем'єр-міністра Герцеговино-Неретванської жупанії Невенка Герцгега. Він був уродженцем Боснії та Герцеговини та був офіцером французької армії. Він помер 6 травня 2025 року в Луганську, Україна.

Протягом усього свого життя він проніс глибоку любов до рідних міст своїх батьків, Любушки та Рами, хорватських традицій та християнських цінностей. Як офіцер французької армії, він відзначився в численних миротворчих місіях по всьому світу, борючись за справедливість та захист безсилих. Згідно зі свідченнями його товаришів, в останні хвилини свого життя він мужньо захищав бійців свого підрозділу, прикриваючи їх власним тілом та рятуючи поранених від вірної смерті – вчинок, який найкраще відображає його жертвність та довічну відданість іншим. Його безкорисливість була глибоко пов'язана з вірою в Бога та любов'ю до ближнього.

Після похорону того ж дня відбулися служба та панахида. Йому вічна слава і подяка. Спочивай з миром Божим. Даруй йому вічний спокій, Господи. Вічна та світла пам'ять.

Українське культурно-просвітнє товариство «Кобзар» Загреб

Устрінська вулиця 13, 10000 Загреб, Республіка Хорватія

ЗАГРЕБ, 2025